

IZVJEŠTAJ

O FINANSIJSKOJ REVIZIJI UPRAVE ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2012. GODINU

Broj:01/02/03-07-16-1-510/13

Sarajevo, juni 2013. godine

SADRŽAJ

I MIŠLJENJE REVIZORA.....	3
II IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	5
1. Uvod.....	5
2. Postupanje po ranijim preporukama.....	5
3. Sistem internih kontrola.....	7
4. Budžet.....	8
5. Pregled rashoda budžeta.....	11
5.1. Tekući izdaci.....	11
5.2. Kapitalni izdaci.....	20
6. Bilans stanja.....	20
7. Javne nabavke.....	22
8. Prihodi.....	24
9. Višegodišnja kapitalna ulaganja.....	24
10. Upravni odbor.....	26
11. Ostalo.....	28
12. Korespondencija.....	30
III PRILOG.....	31
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA.....	31
Izjava o odgovornostima rukovodstva	
Pregled rashoda budžeta za 2012. godinu	
Bilans stanja na 31.12.2012. godine	

I MIŠLJENJE REVIZORA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja (bilans stanja, pregled prihoda, primitaka i finansiranja, pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama, posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava i pregled kapitalnih ulaganja) u **Upravi za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Uprava) za godinu koja se završava 31. decembra 2012. godine i reviziju usklađenosti poslovanja sa odgovarajućim zakonima i propisima za 2012. godinu.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Uprave je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu budžeta institucija BiH. Ova odgovornost uključuje i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške.

Pored odgovornosti za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Uprave potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih budžetom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole u instituciji.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 12/06) i primjenljivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizionih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima uslijed prijevare ili greške. Prilikom procjene rizika revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u cilju osmišljavanja revizionih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske transakcije i informacije, po svim bitnim pitanjima, usklađene sa odgovarajućim zakonima i propisima. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bi dobili revizione dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene koje su određene zakonom i propisom. Ove procedure uključuju procjenu rizika od značajnih neslaganja sa zakonima.

Vjerujemo da su pribavljeni revizionih dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše mišljenje.

Osnova za mišljenje sa rezervom

1. Kao što je navedeno pod tačkom 4. Izvještaja, popunjenost radnih mjesta u 2012. godini nije bila u skladu sa Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta, a nedovoljna transparentnost u zapošljavanju je prisutna i pored preporuka datih u ranijem periodu.

Mišljenje sa rezervom

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte navedene u Osnovi za mišljenje sa rezervom, finansijski izvještaji Uprave prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obaveza na 31.12.2012. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završila na navedeni datum u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima Uprave u toku 2012. godine bile su u svim značajnim aspektima usklađene sa odgovarajućim zakonima i propisima, osim za moguće efekte koji su navedeni u Osnovi za mišljenje sa rezervom.

Isticanje predmeta:

Ne izražavajući dalju rezervu na dato mišljenje skrećemo pažnju na:

- Nepostojanje akcionog plana borbe protiv korupcije,
- Planiranje i izvršenje budžeta (ugovorene usluge, višegodišnja kapitalna ulaganja),
- Pitanje kontrole naplate prihoda po osnovu taksi,
- Izdatke vezane za upotrebu i korištenje vozila,
- Dugogodišnji problem u vezi sa načinom čuvanja i rješavanja pitanja statusa oduzete robe u postupcima koje vodi Uprava

Sarajevo, 28.06.2013. godine

**GENERALNI
REVIZOR**

Milenko Šego

**ZAMJENIK
GENERALNOG REVIZORA**

Dževad Nekić

**ZAMJENICA
GENERALNOG REVIZORA**

Božana Trninić

II IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. Uvod

Uprava je uspostavljena Zakonom o sistemu za indirektno oporezivanje u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH, broj: 44/03 i 52/04). Ovim zakonom definisana je institucionalna i organizaciona osnova za jedinstveni sistem indirektnog oporezivanja u BiH koji će poduprijeti sveukupnu makroekonomsku stabilnost i fiskalnu održivost i pružiti podršku funkcionisanju jedinstvenog ekonomskog prostora u BiH.

Jedinstvenim sistemom indirektnog oporezivanja uspostavlja se sistem naplate prihoda po osnovu indirektnih poreza (uvozne i izvozne dadžbine, akcize, porez na dodatu vrijednost i svi drugi porezi zaračunati na robu i usluge, uključujući i porez na promet i putarine), kao i raspodjela prihoda na osnovu indirektnih poreza prema budžetima Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko distrikta BiH. Organ nadležan za provođenje zakonskih propisa o indirektnom oporezivanju, politike oporezivanja kao i naplatu i raspodjelu indirektnih poreza je Uprava za indirektno oporezivanje sa sjedištem u Banjaluci. Uprava ima ispostave i filijale na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine koje su organizovane na ekonomskim principima sa svrhom maksimalnog povećanja efikasnosti Uprave i osiguranja pogodnosti za porezne obveznike.

Organizacija Uprave uspostavljena je tako da pokriva prostor Bosne i Hercegovine sa Središnjim uredom u Banjaluci i regionalnim centrima u Sarajevu, Mostaru, Tuzli i Banjaluci. U sastavu regionalnih centara nalaze se carinske ispostave. U sastavu carinskih ispostava su granični prijelazi, željezničke stanice i aerodromi.

Upravom rukovodi direktor Uprave koji ima svoj Kabinet i Odjel za internu reviziju, Odjel za pravne poslove i Odjel za komunikacije. Sektorima rukovode pomoćnici direktora kojih ima šest (Sektor za poslovne usluge, Sektor za carine, Sektor za poreze, Sektor za provođenje i poštivanje carinskih i poreznih propisa i Sektor za informacione tehnologije). Odsjecima rukovode šefovi odsjeka. Upravljačka struktura je vertikalna s obzirom na istu organizacionu strukturu u regionalnim centrima.

2. Postupanje po ranijim preporukama

Ured za reviziju institucija BiH izvršio je reviziju Uprave za 2011. godinu i izrazio mišljenje sa rezervom uz isticanje predmeta. Osnova za izražavanja ovakvog mišljenja odnosi se na zapošljavanje odnosno neusklađenost postojeće sistematizacije sa stvarnim stanjem zaposlenih, te uočene nedostatke u postupcima javnih nabavki. Isticanje predmeta se odnosilo na izdatke za gorivo i održavanje vozila te sudske sporove, nenaplaćene carinske i porezne obaveze i privremeno oduzetu robu.

U Izvještaju o reviziji za 2011. godinu date su preporuke kojima se sugeriše preduzimanje određenih aktivnosti na unaprjeđenju poslovanja i otklanjanju nedostataka u daljem poslovanju.

Uprava je dostavila odgovor o preduzetim aktivnostima na prevazilaženju slabosti i nepravilnosti koje su identifikovane u izvještaju o reviziji. Uvidom u preduzete aktivnosti te osvrtom na realizaciju datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke:

- Nisu vršene isplate prekovremenog rada za menadžment Uprave,
- Provedena je licitacija vozila, tako da je dio starih vozila koja nisu u voznom stanju prodat putem licitacije,
- Evidencije o stanju ulaza i izlaza akciznih i kontrolnih markica su unaprijeđene,
- Uvedena su mjesečna ograničenja troškova mobilnih telefona za direktora kao i mjesečno ograničenje troškova fiksnih telefona za svo rukovodno osoblje u Upravi.

Preporuke u toku:

- Novim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji predviđen je Odjel za internu reviziju koji bi u značajnom dijelu trebao unaprijediti sistem internih kontrola u Upravi,
- Djelimično su unaprijeđene procedure oko povrata PDV-a kroz stvaranje aplikacija i baza podataka koje se koriste u cilju kreiranja potpunije slike o statusu poreznih obveznika,
- Izdaci za prekovremeni rad su smanjeni, ali je uočeno da se uglavnom istim licima isplaćuje naknada za prekovremeni rad,
- Odredbe ugovora o nabavci lož ulja nisu dosljedno primijenjene, ali je Uprava uspjela osigurati povoljnije uslove za isporuku lož ulja,
- Pitanje rješavanja državne imovine je u toku te je s tim u vezi i pitanje imovine koja je u Upravi evidentirana vanbilansno vezano za dinamiku rješavanja istog,
- Poboļšana je evidencija kada su u pitanju troškovi reprezentacije,
- Smanjena su potraživanja za refundaciju naknade za bolovanje, ali još uvijek ima nenaplaćenih iznosa iz ranijeg perioda,
- I ove godine tokom popisa vršeno je usaglašavanje odnosno provjera osnovanosti javljanja viškova i manjkova konstatovanih tokom popisa stalnih sredstava,
- Intenzivirane su aktivnosti kada je u pitanju realizacija sredstava za višegodišnja kapitalna ulaganja,
- Postoji određeni stepen napretka po pitanju praćenja i evidentiranja sudskih sporova, te naplate obaveza po osnovu indirektnih poreza, ali to nije još uvijek na zadovoljavajućem nivou.

Nerealizovane preporuke:

- Nije bilo napretka kada je u pitanju status interne revizije u Upravi, odnosno fokus njenog djelovanja.
- Nije vršena analiza povrata PDV-a u cilju procjene rizika u okviru navedenog procesa,
- U 2012. godini nije donesen novi pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta u Upravi. Pravilnik je donesen odnosno objavljen u Službenom glasniku BiH u aprilu 2013. godine.
- U toku 2012. godine nije značajno smanjen broj zaposlenih koji imaju pravo na priznavanje troškova mobilnog telefona. U toku 2013. godine je donesena nova Odluka o korištenju službenih mobilnih i fiksnih telefona kojom je limit za priznavanje troškova mobilnih telefona smanjen u odnosu na iznos utvrđen ranijom odlukom i smanjen je broj korisnika.

- Uzimajući u obzir kontinuitet preporuka u vezi sa potrebom racionalizacije upotrebe vozila na 24 sata, može se konstatovati da ista nije realizovana u 2012. godini, a da je u 2013. godini došlo do djelimičnog smanjenja broja vozila dodijeljenih na 24 sata.
- I dalje su uočeni nedostaci u vođenju evidencija o upotrebi službenih vozila.
- Nije vršena analiza tržišta u cilju ispitivanja mogućnosti angažovanja drugih dobavljača za ostvarivanje usluge zakupa telekomunikacionih vodova na željenim lokacijama. Također, nije pokrenuta ni inicijativa u cilju korištenja postojeće SDH mreže na svim lokacijama gdje već postoji mrežna infrastruktura.
- Ukupan iznos sredstava za naknade UO UIO nije smanjen, a nije izvršen ni prijenos ovlaštenja u vezi sa određivanjem prava članovima odbora.
- Nije izvršeno označavanje stalnih sredstava putem bar-koda.
- Od strane Upravnog odbora nije provedena procedura javne nabavke eksterne revizije prikupljanja i raspodjele prihoda na Jedinstvenom računu Uprave.
- Nije riješeno pitanje privremeno oduzete robe (vozila), iako je bilo pokušaja da se to pitanje konačno riješi.
- Uprava nije izvršila analizu mogućnosti korištenja antivirusnih licenci koje su već nabavljene putem Enterprise ugovora, nego je nabavila sasvim nove antivirusne licence.

3. Sistem internih kontrola

Uprava je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i pravilima.

Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta nije usvojen u 2012. godini, ali je isti usvojen odnosno objavljen u Službenom glasniku u aprilu 2013. godine i njegova implementacija u praksi se očekuje u 2013. godini.

Značajnu poteškoću u funkcionisanju Uprave predstavlja činjenica da veći broj lica radi u Upravi na mjestima visoke stručne spreme a nema status državnog službenika. U vezi sa pitanjem kadrova u Upravi potrebno je spomenuti da se vodi veći broj disciplinskih postupaka protiv zaposlenih zbog nepoštivanja etičkog kodeksa i radne discipline.

U funkcionisanju Uprave značajnu ulogu ima Upravni odbor čija su ovlaštenja propisana Zakonom o sistemu indirektnog oporezivanja i isti bi trebao biti korektivni faktor i institucija koja će usmjeravati Upravu u uspješnoj realizaciji zadataka i aktivnosti koji proizilaze iz zakonom dodijeljenih nadležnosti.

Konstatovano je da određeni troškovi nastali u 2012. godini nisu uneseni u Glavnu knjigu zbog nedostatka sredstava u budžetu, kao i da je bilo korištenja sredstava sa programa za neposrednu potrošnju.

Uprava primjenjuje vlastite interne akte za one kategorije izdataka koje još nisu regulisane aktima Vijeća ministara.

U Upravi postoji Odjel interne revizije ali aktivnosti istog nisu usmjerene prema ciljevima interne revizije.

Tokom revizije uočene su slabosti i nedostaci vezani za realizaciju izdataka koji se odnose na korištenje službenih vozila, troškove reprezentacije, javne nabavke.

Kada je u pitanju realizacija višegodišnjih kapitalnih ulaganja uočeno je da se za sve projekte izgradnje ne vode zasebne evidencije u okviru ISFU sistema, što ima za posljedicu prekoračenja prvobitno odobrenih iznosa po projektima.

Ističemo da predmet revizije nije bio način prikupljanja i raspodjele sredstva sa jedinstvenog računa, kao ni način vršenja povrata PDV-a poreznim obveznicima.

Shodno navedenom, neophodno je dalje raditi na izgradnji sistema internih kontrola u čemu bi značajnu ulogu trebao imati Odjel interne revizije predviđen novim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji radnih mjesta u Upravi.

4. Budžet

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2012. godinu¹, Upravi su odobrena sredstva iz budžeta u iznosu od 99.205.000 KM, od čega se 79.045.000 KM odnosi na tekuće izdatke a 20.160.000 KM na kapitalne izdatke.

U toku godine Upravi su dodijeljena sredstva iz tekuće rezerve u iznosu od 110.400 KM.

Također, u toku godine su Upravi prenesena neutrošena sredstva za višegodišnja kapitalna ulaganja u 2011. godini u iznosu od 14.463.998,08 KM i sredstva UMTS odobrena za izgradnju GP Bijača, Svilaj i Gradiška u iznosu od 9.604.940 KM.

Shodno navedenom, u 2012.godini Uprava je imala na raspolaganju sredstva u ukupnom iznosu od 123.384.338 KM.

Izvršenje budžeta Uprave sa 31.12.2012. iznosilo je 90.713.711 KM što je manje od odobrenog budžeta za 32.670.627 KM, ili što predstavlja 74 % realizacije budžeta.

U budžetskom zahtjevu za 2012. godinu Uprava je iskazala potrebe za sredstvima u iznosu od 107.985.812 KM, a odobren je iznos od 99.205.000 KM, što predstavlja razliku od 8.780.812 KM.

Izvršeno je jedno prestrukturiranje rashoda od 20.11.2012.godine u iznosu od 643.000 KM i to sa pozicija bruto plaća i naknada 177.000 KM, nabavke materijala 101.000 KM i ugovorenih usluga 365.000 KM, a u korist pozicija: putni troškovi 40.000 KM, PTT usluge 229.000 KM, energija i komunalne usluge 228.000 KM, prijevoz i gorivo 70.000 KM, troškovi zakupa 46.000 KM i nabavka zemljišta 30.000 KM.

Ukupno izvršenje budžeta na poziciji tekućih izdataka iznosi 78.854.282 KM što predstavlja izvršenje od 100 % u odnosu na raspoloživa sredstva u budžetu u iznosu od 79.055.000 KM.

Izvršenje na kapitalnim izdacima iznosi 11.859.429 KM što predstavlja izvršenje od 27 %.

Konstatovano je da je dio troškova u iznosu od 34.842 KM koji su nastali u 2012.godini na pozicijama energije i komunalnih usluga, izdacima za gorivo i troškovima telefonskih i poštanskih usluga nije unesen u Glavnu knjigu zbog nedostatka sredstava na budžetskim pozicijama i iste će teretiti budžet 2013. godine.

Obrazloženje u vezi s navedenim Uprava je dala u tekstualnom dijelu obrazloženja uz finansijske izvještaje.

¹ Službeni glasnik BiH, broj 42/12

Prema odobrenom budžetu na poziciji ugovorenih usluga odobrena su ukupna sredstva u iznosu od 3.995.000 KM i to za neposrednu potrošnju Uprave (433.700 KM) i programe posebne namjene: Upravni odbor Uprave (316.300 KM) i štampanje akciznih i kontrolnih markica (3.205.000 KM), a ukupno utrošena sredstva u 2012. godini iznose 3.978.285 KM i to za neposrednu potrošnju Uprave (500.216 KM), Upravni odbor Uprave (314.179 KM) i štampanje akciznih i kontrolnih markica (3.140.298 KM).

Shodno navedenom može se zaključiti da je dio sredstava za pokriće troškova na poziciji ugovorene usluge za neposrednu potrošnju Uprave u iznosu od 66.516 KM utrošen najvećim dijelom iz sredstava koja su odobrena za programe posebne namjene tj. iz sredstava namijenjenih za štampanje akciznih i kontrolnih markica.

Osim navedenog, uočeno je da je provedena ispravka knjiženja sa pozicije Troškovi spora u iznosu od 60.057 KM na poziciju Bruto plate i naknade (plate isplaćene licu nakon okončanog sudskog spora), što je uticalo na konačno izvršenje na poziciji Ugovorene usluge.

Preporučuje se Upravi da planiranje rashoda vrši na realnim osnovama te da dosljedno primjenjuje zadate budžetske okvire po programima i pozicijama u budžetu.

Osim toga, preporučujemo Upravi da u cilju preduprjeđenja mogućeg problema sa pokrićem rashoda za tekuću godinu sa posebnom pažnjom planira prestrukturiranje rashoda u 2013. godini.

- **Plan rada i Izvještaj o radu**

Plan rada: Upravni odbor Uprave je na 121. sjednici od 04.05.2012. godine usvojio Nacrt plana rada UIO za 2012. godinu uz uvažavanje primjedbi iznesenih na sjednici. Direktor Uprave je u junu 2012.godine donio konačan Plan rada za 2012. godinu. Plan rada sadrži detaljan plan aktivnosti po sektorima i odsjecima.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je 2009. godine Strategiju za borbu protiv korupcije 2009.-2014. godine i Akcioni plan za provođenje Strategije koji podrazumijevaju preuzimanje proaktivne uloge prema prijeveri i korupciji, odnosno izradu politike i strategije institucije u sprječavanju korupcije, jačanje svijesti i povećanje odgovornosti u korištenju javnog novca, uticaj na transparentnost svih postupaka, te predočavanje rezultata rada.

Uloga Ureda za reviziju institucija BiH u suzbijanju rizika za pojavu prijevere i korupcije dominantno je usmjerena na osiguravanje vladavine prava i transparentnosti u radu i trošenju javnih sredstava. Ured za reviziju stoga provjerava da li su uspostavljeni i da li dobro funkcionišu sistemi i procedure interne kontrole koji će spriječiti prijeveru i korupciju ili umanjiti prostor za takvo djelovanje.

Tokom revizije, utvrđeno je da Uprava nema sačinjen plan djelovanja u skladu sa navedenim dokumentima Vijeća ministara BiH, koji bi značio već izgrađene kapacitete za efikasno provođenje programa za prevenciju korupcije, edukaciju osoblja Uprave i podizanje svijesti o rizicima od korupcije, tako da bez adekvatno razvijenih kapaciteta nije moguće provesti neophodne aktivnosti u oblasti prevencije korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.

Preporučujemo Upravi usvajanje jasno definisanog akcionog plana provođenja Strategije, sa utvrđenim linijama odgovornosti i vremenskim okvirom za implementaciju, osiguravanje dobrog upravljanja i efikasnog provođenja iste, te izradu periodičnih izvještaja u kojima bi se naveo napredak u odnosu na svaki ključni prioritet koji je u fazi provođenja.

Preporuku treba usvojiti uz racionalno oslanjanje na postojeći pravni okvir za funkcionisanje aktivnosti na suzbijanju korupcije, efikasan program obuke kako bi se

povećala stručnost zaposlenika u cilju povećanog efikasnog i profesionalnog vršenja njihovih funkcija, te izradu i usvajanje relevantnih smjernica, standardnih operativnih procedura i uputstava za zaposlenike, koji bi trebali postati sastavni dio obuke zaposlenika u Upravi.

U provođenju preporuke Uprava bi trebala osigurati potrebnu koordinaciju sa Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i uz koordiniranu aktivnost bi se sproveli Strategija i Akcioni plan Vijeća ministara u cilju što efikasnije borbe protiv korupcije i njene prevencije i osiguranja konzistentnosti i održivih rezultata aktivnosti provedenih u sklopu Strategije Vijeća ministara BiH.

Strateški plan razvoja institucije sa visokoinovativnim rješenjima i novom, adekvatnom politikom razvoja, koja bi podrazumijevala određena restrukturiranja postojećih kapaciteta i preusmjeravanja na razvojne projekte i investicije glavna je pretpostavka za ispunjenje razvojnih ciljeva, nužno sprovođenje strukturalnih razvojnih reformi koje, u konačnom, vode poboljšanju učinkovitosti i kvaliteta rada institucije.

Tokom revizije, Ured za reviziju je konstatovao da je Uprava donijela Strateški plan razvoja u 2013. godini.

Izveštaj o radu: Uprava je u januaru 2013. godine sačinila Izveštaj o radu za 2012.godinu u skladu sa Uputstvom o metodologiji izrade izvještaja o radu Vijeća ministara² i isti je aktom od 31.01.2013.godine dostavljen Vijeću ministara na usvajanje.

U izvještaju o radu su predstavljene: najvažnije aktivnosti i stanje u oblasti (naplata prihoda i kontrolne aktivnosti); zakonodavne aktivnosti; međunarodni ugovori; evropske integracije; planirani i realizovani programski zadaci i budžetska potrošnja.

Kada je u pitanju naplata prihoda navedeno je da je u 2012.godini ukupno prikupljeno 5.873 miliona KM. Neto raspoređeni prihodi iznose 4.996 miliona KM. U 2012. godini je rezervisano i izvršeni su povrati indirektnih poreza u iznosu od 884 miliona KM (779 miliona vraćeno PDV obveznicima putem komercijalnih banaka, 91 milion je vraćen međunarodnim organizacijama, a 14 miliona se odnosi na povrate po ostalim osnovama).

Kontrolnim aktivnostima kod velikih poreznih obveznika ostvaren je neto efekat (efekat nakon rješavanja žalbi) od 36.755.321 KM, dok je kontrolnim aktivnostima kod ostalih poreznih obveznika ostvaren neto efekat od 52.592.073 KM.

Zakonodavne aktivnosti: Uprava je u okviru Twinning projekta uz konsultacije stručnjaka iz EU i učešće MVT BiH izradila Prednacrt novog Carinskog zakona usklađenog sa važećim Carinskim zakonom Evropske unije. Osim toga, doneseno je nekoliko provedbenih propisa iz nadležnosti Uprave.

Pregled rashoda budžeta za 2012. godinu prikazan je u Tabeli I u prilogu Izveštaja.

² Službeni glasnik BiH broj:96/09

5. Pregled rashoda budžeta

Ukupni rashodi Uprave u 2012. godini iznose 90.713.711 KM. Od toga, rashodi za tekuće izdatke iznose 78.854.282 KM, rashodi za kapitalne izdatke 11.859.429 KM.

5.1. Tekući izdaci

- **Bruto plaće**

Ukupno ostvarene bruto plaće i naknade iz plaća iznose 57.424.943 KM.

Prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Upravi planirani broj zaposlenih je 2.543, a prosječan broj zaposlenih u 2012. godini je 2.437.

Analizom obračuna plaća za regionalne centre i usporedbom sa evidencijama o prisustvu na poslu utvrđena su pojedinačna odstupanja odnosno neusaglašenosti između prisustva na poslu ili službenom putu i izvršenog obračuna. Navedena odstupanja su korigovana u narednom obračunu.

Potrebno je da Uprava zauzme proaktivan stav u cilju iznalaženja rješenja i osiguranja što veće ažurnosti i preciznosti vođenja evidencija prisustva na poslu kao osnove za obračun plaća u svim regionalnim centrima, kako bi se nadležnoj službi pravovremeno osigurali pouzdani podaci za obračun plaća.

Stimulacije: U 2012. godini izvršena je isplata stimulacija zaposlenima u bruto iznosu od 1.380 KM, odnosno u neto iznosu od 832 KM za troje zaposlenih. Stimulacija se odnosi na kvalitetno i efikasno obavljanje redovnih poslova kao i posebno isticanje u radu stručnim i kreativnim sposobnostima.

Naknade plaće za produženi rad: Naknade plaća za produženi rad u 2012. godini izvršene su u iznosu od 122.509 KM. Prekovremeni rad u mjesecu junu isplaćen je za 25 lica u iznosu od 7.160 KM, a uvidom u donesena rješenja utvrđeno je da se sva rješenja o prekovremenom radu odnose na Središnji ured u Banja Luci. Sagledavajući donesena rješenja o prekovremenom radu i kontinuitet isplate tokom 2012. godine, za određeni broj lica nismo se mogli uvjeriti u stvarne potrebe i obim prekovremenog angažovanja zaposlenih, s obzirom na zakonsko određenje i smisao prekovremenog rada. Također je bitno naglasiti da u određenim slučajevima (kabinet direktora), nisu sačinjavani zahtjevi za prekovremeno angažovanje sa vrstom i obimom poslova zbog kojih je potreban prekovremeni angažman, a nadležnoj službi su samo dostavljani pregledi ostvarenih prekovremenih sati.

Preporučuje se Upravi da izvrši detaljnu analizu angažovanja i isplata po osnovu prekovremenog rada u cilju sagledavanja realnosti i stvarne neophodnosti prekovremenog angažovanja u svim pojedinačnim slučajevima, kao i da se preispitaju i druge mogućnosti vrednovanja istog.

Naknade plaće za noćni rad i dežurstvo: Isplata naknada za noćni rad i dežurstvo u 2012. godini izvršena je u neto iznosu od 2.401.497 KM. Za testirani mjesec juni isplaćen je iznos od 193.580 KM, a navedene isplate se odnose na zaposlene koji rade u turnusima (carina). Isplate se vrše na osnovu evidencija o prisustva na poslu sa naznačenim ostvarenim noćnim satima, pregledom obračuna i pojedinačnih isplata (platnih listi) nisu uočena odstupanja.

Refundacija bolovanja: Potraživanja po osnovu refundacija naknada za bolovanje iskazana su u iznosu 73.633 KM i dio iste se odnosi na potraživanja iz ranijeg perioda. Utvrđeno je da

Uprava pravovremeno podnosi zahtjeve za refundaciju bolovanja i vodi evidenciju o istim. Obračun plaće zaposlenicima na bolovanju vrši se u iznosu koji se može refundirati.

Dodatak na plaću: Dodatak na plaću u Upravi iznosi 20% od osnovne plaće, a polazna osnova za dodjelu dodatka je Pravilnik o ovlaštenjima i ovlaštenim službenim licima Uprave za indirektno oporezivanje³ kao i Odluka o privremenom određivanju pojedinačnog dodatka na platu ovlaštenim službenim licima u Upravi za indirektno oporezivanje⁴. Članom 3. Pravilnika o ovlaštenjima i ovlaštenim službenim licima Uprave za indirektno oporezivanje⁵ definisane su pozicije za koje je dato posebno ovlaštenje odnosno status ovlaštenog službenog lica to jest lica sa naročitim ovlaštenjima. Shodno definisanim pozicijama iz člana 3. Pravilnika i odredbama Odluke koja se vezala za navedeni član 3. Pravilnika, primjena dodatka na plaću je počela od 01.07.2008. godine tako da zaključno sa 31.12.2012. godine 1.663 državna službenika i zaposlenika ostvaruju pravo na dodatak što je 68 % od ukupnog broja zaposlenih u Upravi. Pregledom internih premještaja tokom 2012. godine primijećeno je pomijeranje zaposlenih sa radnih mjesta kojima ne pripada pravo na dodatak na radna mjesta koja ostvaruju pravo na dodatak. Prema raspoloživim podacima u toku 2012. godine ukupno je izvršeno 326 premještaja, a konstatovano je da se najveća fluktuacija odvijala prema carinskoj službi.

Značajan broj premještaja prema pozicijama i radnim mjestima koja ostvaruju pravo na dodatak u određenoj mjeri ima uticaj na dinamiku obavljanja poslova u organizacionim jedinicama gdje je došlo do smanjenja broja izvršilaca zbog premještaja kao i na poremećaj radno-profesionalnih odnosa u okviru kompletne Uprave.

Sagledavajući odredbe gore navedenih propisa koje datiraju iz 2006. i 2008. godine primjetna je značajna širina pri određivanju i definisanju radnih mjesta i pozicija za pripadnost dodatka na plaću. Navedeno rješenje za dodjelu dodatka definisano internim propisima je bilo početni iskorak za taj period, međutim s obzirom na stalnu tendenciju razvoja Uprave i unapređivanja poslovanja ukazuje se potreba za redefinisanjem pitanja dodatka vodeći računa o realnim osnovama (stvarne specifičnosti i priroda posla) za svaku poziciju odnosno radno mjesto.

Ne sporeći pravo na dodatak na plaću koji je zakonska kategorija (zbog prirode posla i obavljanja poslova koja zahtijevaju posebno ovlaštenje), mišljenja smo da je potrebno detaljno analizirati i preispitati odredbe i postojeća rješenja definisana internim propisima, u cilju jasnog definisanja na koje kategorije zaposlenih se dodatak odnosi kao i osnova za dodjelu dodatka navedenim kategorijama.

Sistematizacija radnih mjesta: I tokom 2012. godine vođene su aktivnosti oko usvajanja nove sistematizacije radnih mjesta u Upravi i iste nisu okončane do kraja godine.

S tim u vezi, status zaposlenih u Upravi je bio regulisan postojećom sistematizacijom radnih mjesta.

Uvidom u dostavljene podatke od strane Uprave vezano za broj zaposlenih prema važećoj sistematizaciji radnih mjesta u 2012. godini konstatovano je da je u Upravi zaposleno 696 lica koja se nalaze na nesistematizovanim radnim mjestima, a da je 697 radnih mjesta sistematizovano, a nije popunjeno.

Osim toga, veliki broj lica ima status zaposlenika koji rade na mjestima visoke školske spreme a nemaju status državnog službenika. Ta lica su značajnim dijelom uključena u poslove nadzora i kontrole i shodno tome primaju i dodatak na plaću, a nemaju riješen status shodno Zakonu o državnoj službi.

³ „Službeni glasnik BiH broj:89/06

⁴ Odluka broj:UO 1710/106/08 od 17.10.2008. godine.

⁵ Službeni glasnik BiH broj: 89/06

Dodatni problem predstavlja i određeni broj „bivših pripravnika“ kojih ima 166 i kojima se obnavlja ugovor o radu na određeno vrijeme već duži period.

U aprilu 2013. godine je u Službenom listu BiH⁶ objavljen Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Uprave kojim je sistematizovano 2690 radnih mjesta.

Revizija je mišljenja da doneseni Pravilnik predstavlja temeljni uslov u rješavanju pitanja novog zapošljavanja i rješavanja postojećih nagomilanih problema vezanih za kadrove u Upravi.

Preporučuje se menadžmentu Uprave da prilikom implementacije novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji prioritarno rješava, u okviru zakonom propisanih okvira, nedostatke i nepravilnosti vezane za zapošljavanje identifikovane u ranijem periodu.

Zapošljavanje u 2012.godini: U toku 2012. godine na određeno vrijeme bilo je angažovano 295 lica prema sljedećoj strukturi: bivši pripravnici na osnovu saglasnosti Agencije za državnu službu BiH 166 osoba (tokom godine navedenim licima je vršen prekid radnog odnosa a potom su ponovno angažovani po osnovu ugovora na određeno vrijeme); 84 zaposlenika sa srednjom školskom spremom (određeni broj osoba su zaposlenici bivših carinskih ispostava) i 45 lica sa kojima je prvi puta zaključen ugovor o radu na određeno vrijeme.

Zaključivanje ugovora na određeno vrijeme uglavnom se vrši bez provođenja javnog poziva.

U 2012. godini na neodređeno vrijeme primljena je 21 osoba o čega je 17 lica primljeno na osnovu uzastopnog obnavljanja ugovora na određeno vrijeme po tri mjeseca u periodu od dvije godine, dva lica su se vratila u Upravu nakon završetka mandata u obavljanju javne funkcije i jedna osoba je eksterno premještena u Upravu iz Ministarstva finansija i trezora BiH.

Tokom 2012. godine za 61 zaposleno lice u Upravi prestao je radni odnos i to: za 29 zaposlenih radni odnos je prestao po osnovu penzionisanja, 8 zaposlenih prekinulo radni odnos zbog neproduženja ugovora na određeno vrijeme, 11 zaposlenih je napustilo Upravu na osnovu sporazumnog prekid radnog odnosa, zbog izricanje disciplinske mjere prestao je radni odnos za 8 zaposlenih, zbog smrtnog slučaja 4 zaposlena i zbog isteka produženog radno-pravnog statusa 1 zaposlenik.

Obračun plaća izvršen je u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH⁷.

Shodno navedenom može se zaključiti da je i u 2012.godini prijem zaposlenih u Upravu vršen kao i u ranijem periodu, gdje je kao posebno pitanje potrebno istaknuti prijem na neodređeno vrijeme nakon uzastopnog obnavljanja ugovora o radu na određeno vrijeme od tri mjeseca u periodu od dvije godine.

Preporučuje se menadžmentu Uprave dosljedna primjena zakonske regulative kada je u pitanju zapošljavanje u Upravi, te da shodno tome poseban akcenat treba biti usmjeren na povećanje transparentnosti.

- **Naknade troškova zaposlenih**

Naknade troškova zaposlenih ostvarene tokom 2012. godine iznose 8.928.889 KM. Značajne naknade odnose se na izdatke za prijevoz (2.687.064 KM), topli obrok (3.619.047 KM), regres (695.215 KM), pomoć u slučaju smrti ili teže bolesti (296.832 KM), otpremnine zbog odlaska u mirovinu (181.843 KM), naknade za odvojen život (163.173 KM), naknade troškova smještaja dužnosnika (89.158 KM).

⁶ Službeni list BiH broj 29 od 16.aprila 2013.godine

⁷ Službeni glasnik BiH, broj 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12

Naknade za prijevoz sa posla i na posao: U 2012. godini za ovu naknadu je realizovan iznos od 2.687.064 KM. Isplata se vrši shodno odredbama Odluke o ostvarivanju prava na prijevoz shodno utvrđenim relacijama i iznosima.

Naknadu za prijevoz vezano za rad u smjenama ostvaruju 74 zaposlena i primijećen je određeni broj isplata do predviđenog maksimuma to jest do maksimalne visine troškova smještaja zaposlenih u institucijama BiH.

Naknade za odvojeni život: Navedena naknada za 31.12.2012. godine realizovana je u iznosu od 163.173 KM, a odnosi se na odvojeni život zaposlenika, shodno Odluci o načinu i postupku ostvarivanja prava zaposlenih u institucijama BiH, na troškove smještaja, naknadu za odvojeni život i naknadu za privremeno raspoređivanje.

Shodno Odluci o načinu i postupku ostvarivanja prava zaposlenih u institucijama BiH na troškove smještaja, naknadu za odvojeni život i naknadu za privremeno raspoređivanje član 9 i 10. naknadu za troškove odvojenog života ostvaruje 33 zaposlenika Uprave za indirektno oporezivanje, ali bitno je napomenuti da tokom 2012. godine ovaj broj nije konstantan s obzirom na postojanje internih premještaja čime se sticalo ili gubilo pravo na naknadu.

Pomoć u slučaju smrti ili teže bolesti: Izdaci na navedenoj poziciji realizovani su u iznosu od 296.832 KM. Na bazi revidiranog uzorka konstatovano je da se isplate po navedenom osnovu vrše shodno donesenom rješenju i pravdajućoj dokumentaciji, a shodno Odluci VM⁸.

- **Putni troškovi**

Ukupno ostvareni putni troškovi u 2012. godini iznose 349.524 KM. Od navedenog iznosa na troškove putovanja u zemlji se odnosi 267.047 KM, dok troškovi putovanja u inostranstvu iznose 82.477 KM. Značajni izdaci na putnim troškovima u inostranstvu odnose se na troškove prijevoza javnim sredstvima u inostranstvu (28.504 KM), troškove smještaja u inostranstvu (20.846 KM) i troškove dnevnica u inostranstvu (30.928 KM).

U Upravi ne postoji plan službenih putovanja u inostranstvo.

I dalje se obračun testiranih putnih naloga uglavnom vrši u roku u skladu sa Odlukom VM, ali za većinu putnih naloga iz uzorka njihovo pravdanje kroz blagajnu se vrši grupno tj. za više obavljenih putovanja određenog zaposlenika, te se dešava da je obračun putnog naloga izvršen neposredno po obavljenom putovanju, a njegovo pravdanje kroz blagajnu tek kroz mjesec dana.

Troškovi prijevoza u zemlji iznose 3.058 KM. Na bazi uzorka konstatovano je da se izdaci na navedenoj poziciji knjiže na osnovu izdatih karti autobuskih prijevoznika, ali i na osnovu potvrde o cijeni karte na navedenoj relaciji. Smatramo da treba izbjegavati priznavanje navedenih izdataka na osnovu potvrda o cijeni karti budući da ista ne potvrđuje da je navedeni izdatak i ostvaren te bi priznavanje trebalo vršiti samo na osnovu priložene karte.

Na pojedinim putnim nalogima se ne unosi datum obračuna putnih troškova te je potrebno na svim putnim nalogima navoditi vrijeme obračuna istih budući da se isplate i povrati kroz blagajnu vrše zbirno za više putnih naloga te se ne može zaključiti kada je pravdan putni nalog. Za službena putovanja u inostranstvo prilažu se Odluke o odobravanju službenog putovanja, pozivi organizatora, izvještaj o službenom putovanju. Za par naloga iz uzorka konstatovano da obračun istih nije pravdan u roku u skladu sa Odlukom.

Odluku za službena putovanja u inostranstvo za direktora Uprave donosi direktor Uprave.

Preporučujemo da se pravdanje putnih troškova vrši na isti način za sve zaposlene i po svakom nalogu pojedinačno.

⁸ Odluka Vijeća ministara broj: 80/09 i 179/09

- **Izdaci telefonskih i poštanskih usluga**

Izdaci telefonskih i poštanskih usluga ostvareni u 2012. godini iznose 1.973.000 KM KM. Navedeni iznos čine sljedeći izdaci: fiksni telefoni (588.457 KM), mobilni telefoni (112.903 KM), troškovi interneta (40.726 KM) i poštanske usluge (1.230.914 KM).

Fiksni i mobilni telefoni: Na osnovu Odluke o izmjeni Odluke o korištenju službenih mobilnih i fiksnih telefona od 18.09.2012. godine pravo na mjesečnu naknadu troškova službenih mobilnih telefona imaju: direktor (do 500 KM), pomoćnik direktora (do 250 KM), šef Kabineta (do 200 KM), načelnik odjeljenja i šef odsjeka (do 80 KM), savjetnik u Kabinetu, šef carinske ispostave, šef grupe i vođa referenata (do 60 KM), ostali zaposleni kada to zahtjeva priroda poslova koji obavljaju (do 40 KM), vozači u Središnjem uredu UIO (do 80 KM). Pismeno odobrenje o ostvarivanju prava na korištenje službenog mobilnog telefona za ostale zaposlene na osnovu pribavljanja saglasnosti pomoćnika direktora sektora i načelnika odjeljenja, daje direktor.

Istom Odlukom je propisano da se troškovi korištenja fiksnih telefona u uredima ograničavaju na mjesečne iznose i to: direktor Uprave, pomoćnik direktora i šef Kabineta (do 200 KM), načelnik odjeljenja i šef odsjeka (do 120 KM), šef grupe, savjetnik u Kabinetu, šef ispostave i vođa referata (do 60 KM), za ostale zaposlene (do 30 KM) po zaposlenom.

Donesena je nova Odluka o korištenju službenih mobilnih i fiksnih telefona 15.01.2013. godine i Odluka o dopuni Odluke o korištenju službenih mobilnih i fiksnih telefona kojom pravo na mjesečnu naknadu troškova službenih mobilnih telefona imaju: direktor (do 300 KM); pomoćnik direktora (do 150 KM), šef Kabineta (do 150 KM), načelnik odjeljenja i šef odsjeka (do 70 KM), savjetnik u kabinetu, šef carinske ispostave, šef grupe i vođa referata (do 50 KM), ostali zaposleni kada to zahtjeva priroda poslova koji obavljaju (do 40 KM), vozači i kuriri u Središnjem uredu UIO (do 40 KM).

Tokom 2012. godine pravo na priznavanje troškova mobilnih telefona ostvarivalo je 259 lica zaposlenih u Upravi dok je u 2011. godini taj broj iznosio 264 lica⁹.

Izdaci za internet sa 31.12.2012. godine iznose 40.726 KM, a odnose se na pružene usluge interneta 3 BiH operatera, troškove mobilnog interneta i održavanje naziva domene.

Konstatovano je uvidom u fakturu dobavljača od 30.04.2012. godine koja glasi na iznos od 17.691 KM da je Uprava priznala i knjigovodstveno evidentirala samo iznos od 384 KM, a za ostatak od 17.307 KM je uloženo prigovora tj. reklamacija uz obrazloženje o nerealnom obračunu cijene korištenja interneta u roamingu (oko 3 sata) koju je dobavljač odbio.

U vrijeme revizije spor sa dobavljačem nije bio riješen a isti je 14.03.2013. godine podnio tužbu protiv Uprave nadležnom sudu po osnovu neplaćanja predmetne fakture i zatezne zakonske kamate (iznos fakture 17.307 KM i iznos zatezne kamate 232 KM).

Donesena je Odluka o izmjeni Odluke korištenju m-internet konekcije od 12.06.2012. godine kojim pravo na m-internet konekciju ograničavanju na mjesečne iznose i to: direktor Uprave do 250 KM, šef Kabineta direktora i pomoćnici direktora do 150 KM.

Izdaci za poštanske usluge uglavnom se odnose na slanje PDV prijava.

⁹ Podaci o broju korisnika mobilnih telefona preuzeti iz tabela pripremljenih od strane Uprave na 31.12.2012. godine odnosno 31.12.2011. godine.

- **Izdaci za energiju i komunalne usluge**

Ukupno realizovani izdaci za energiju i komunalne usluge u 2012. godini iznose 1.960.000 KM. Pri tome se najznačajniji izdaci odnose na izdatke za energiju i komunalne usluge (997.597 KM), lož ulje (505.715 KM), izdaci za usluge odvoza smeća (132.096 KM), izdaci za vodu i kanalizaciju (85.031 KM) i izdaci za centralno grijanje (70.806 KM).

Lož ulje: Dana 10.12.2012. godine je potpisan Aneks br.1 Ugovora o nabavci i isporuci lož ulja u kojem je navedeno da ukoliko dođe do promjene cijena na svjetskom tržištu ista ne može biti veća od prosječne cijene lož ulja u Federaciji BiH.

- **Izdaci za nabavku materijala**

Izdaci za nabavku materijala u 2012.godini iznose 657.179 KM. Najznačajniji izdaci se odnose na nabavku uredskog materijala (239.114 KM) i nabavku kompjuterskog materijala (148.164 KM).

- **Izdaci za upotrebu vozila**

Ukupni izdaci vezani za upotrebu službenih vozila iznose 1.263.771 KM. Navedeni iznos čine gorivo 712.678 KM, motorno ulje 34.032 KM, registracija motornih vozila 58.655 KM, materijal i usluge servisiranja vozila 368.466 KM, pranje i parkiranje vozila 10.377 KM i osiguranje vozila 79.563 KM.

Upoređujući stanje upotrebe vozila u 2012. godini sa prethodnim godinama, konstatovano je da je Uprava u 2012. godini imala 49 vozila na upotrebi 24 sata, i da nisu vršene analize vezane za upotrebu vozila. Upotreba vozila za dolazak na posao i povratak s posla je bila na istom nivou kao i prethodnih godina bez obzira na kontinuitet preporuka u smislu racionalizacije i smanjenja. Sagledavajući pozicije i opis poslova osoba kojima su odobrena vozila na korištenje, upitna je stvarna potreba dodjele vozila tolikom broju lica s obzirom na poziciju i poslove koje isti obavljaju. Također je utvrđeno da i pored definisanih limita u pređenim kilometrima pojedina lica kojima je Odlukom dodjeljeno vozilo na upotrebu van radnog vremena prekoračuju zadati mjesečni limit.

U 2013. godini donesene su nove odluke o upotrebi službenih vozila čime je broj vozila na upotrebi 24 sata smanjen sa 49 na 39.

Uvažavajući preduzete aktivnosti vezane za smanjenje broja vozila dodijeljenih 24 sata na upotrebu, neophodno je nastaviti kontinuitet analize upotrebe vozila u svakom pojedinačnom slučaju u cilju svođenja istih na stvarne potrebe, što će imati efekta i na racionalizaciju vezanih troškova.

Mišljenja smo da bi se, ukoliko bi se uzela kao polazna osnova priroda posla, funkcija i mobilnost vezana za izvršenje posla lica kojima se dodjeljuje vozilo na 24 sata, stekla realna slika o potrebi dodjele vozila, a time ostvarila i značajna racionalizacija upotrebe službenih vozila.

Također je potrebno preduzeti aktivnosti koje će omogućiti precizno i ažurno vođenje evidencija o upotrebi službenih vozila, a shodno internim propisima, a sve u cilju povećanja transparentnosti.

- **Zakup imovine i opreme**

Izdaci za zakup imovine i opreme ostvareni su u iznosu 1.515.350 KM. Značajni troškovi odnose se na zakup prostora i zgrada (591.934 KM), najam vodova i digitalnih kanala (547.631 KM), unajmljivanje skladišnog prostora (251.901 KM) i najam parking prostora (95.607 KM). Konstatovano je da nije bilo smanjenja cijene zakupa po osnovu Zaključka Vijeća ministara od 07.03.2012.godine.

Izdaci za unajmljivanje prostora i zgrada sa 31.12.2012. godine iznose 591.934 KM, a najveći izdaci se odnose na zakup arhivskog prostora opremljenog policama i zakupnine uredskih prostora za potrebe RC Mostar u mjesečnom iznosu od 21.611 KM, kao i za zakup poslovnog i arhivskog prostora u Tuzli u iznosu od 10.322 KM mjesečno. Također za zakup poslovnog prostora u Banja Luci se plaća iznos od 6.240 KM na mjesečnom nivou.

Izdaci za unajmljivanje skladišnog prostora sa 31.12.2012. godine iznose 251.901 KM. a najveći izdaci se odnose na fakture za zakup zatvorenog skladišnog prostora u Sarajevu ukupne površine 1.500 m², opremljenog sa rafama u iznosu od 9,80 KM/m² sa PDV-om što mjesečno iznosi 14.700,00 KM.

Osim navedenog prostora, za skladištenje privremeno oduzete robe se plaća zakup u Mostaru na dvije lokacije na godišnjem nivou i to u iznosima od 32.853 KM i 8.424 KM, Bijeljini u iznosu od 28.800 KM, Kalesiji 2.462 KM i Gradiškoj prostor za koji mjesečni najam iznosi 7.020 KM (isti nije fakturisan u 2012.godini zbog statusnih promjena kod zakupodavca, ali je prostor korišten i biće naknadno fakturisan zakup)

Izdaci za unajmljivanje parking prostora sa 31.12.2012. godine iznose 95.607 KM, a najveći iznosi se odnose na zakup 3.000 m² otvorenog ograđenog parking prostora u Mostaru u iznosu od 3.510 KM mjesečno, parking prostora od 4.000 m² u Bijeljini u iznosu od 4.000 KM mjesečno, kao i zakupa parkinga u Tuzli od 500 m² u iznosu od 1.170 KM mjesečno.

Za smještaj oduzetih vozila, osim gore navedenih lokacija, koriste se vlastiti prostori Uprave, kao i prostori imao terminala, gdje su isti, shodno Odluci o korištenju terminala dužni osigurati i parking prostor za oduzeta vozila.

Izdaci za unajmljivanje vodova i digitalnih kanala sa 31.12.2012. godine iznose 547.631 KM. Isti se plaćaju na osnovu mjesečnih faktura od tri dobavljača – telekom operatera u BiH. Osnovu informacionog sistema čine telekomunikacije koje zahtijevaju stalno unapređenje kako bi dostupnost i sigurnost sistema bila najveća moguća. Uprava je unaprijedila sistem unajmljenih vodova uvođenjem MPLS tehnologija od strane dva telekom operatera na željenim lokacijama. Isto je planirano da se uradi i na lokacijama koje pokriva treći operater, koji je stvorio tehnološke preduslove za implementaciju MPLS tehnologije. Uvođenjem MPLS tehnologija Uprava je uspostavila kvalitetnije linkove a smanjila troškove zakupa istih. Postojeće digitalne međuoperaterske vodove također treba zamijeniti MPLS tehnologijom i tako dodatno smanjiti postojeće troškove.

Preporučujemo da se nastavi proces prelaska na MPLS tehnologiju. Također, smatramo da treba pokrenuti inicijativu i razmotriti mogućnosti korištenja postojeće SDH mreže. Ukoliko ista tehnički i sigurnosno bude zadovoljavala potrebe Uprave istu treba početi koristiti te tako ostvariti veće uštede za telekomunikacione vodove.

- **Izdaci za osiguranje i platni promet**

Ukupni izdaci po navedenom osnovu iznose 209.885 KM, a najvećim dijelom se odnose na troškove platnog prometa (127.046 KM) i troškove osiguranja (79.563 KM).

Izdaci platnog prometa: iznose 127.046 KM, a najveći izdaci platnog prometa su ostvareni u decembru 2012. godine, a odnose se na obračun naknada u skladu sa članom 6. Ugovora o pružanju usluga prikupljanja prihoda i povrata, zaključenim između Uprave i komercijalnih banaka, a shodno učešću banke u ukupnom iznosu prikupljenih prihoda za period od 01.01.2012.-31.12.2012. godine, kao i bankarske usluge za obavljanje unutrašnjeg platnog prometa za isti period.

Preporučuje se Upravi da razmotri modalitete provođenja procedure javne nabavke usluga platnog prometa u narednom periodu.

- **Ugovorene usluge**

Izdaci za ugovorene usluge ostvareni su u iznosu 3.978.285 KM. Značajni troškovi odnose se na usluge štampanja (68.833 KM), usluge reprezentacije (76.095 KM), ostale medicinske i laboratorijske usluge (71.962 KM), ugovore o djelu (88.033 KM), ostale nespomenute usluge i dažbine (331.233 KM), usluge štampanja poreskih markica (3.140.298 KM).

Usluge reprezentacije: Odlukom o korištenju reprezentacije od 01.04.2011. godine pravo korištenja reprezentacije usluga bifea/restorana u objektima Uprave mjesečno imaju: direktor (do 300 KM), pomoćnici direktora (do 250 KM), šef Kabineta (do 200 KM), načelnici odjeljenja, šefovi odsjeka u Središnjem uredu (do 150 KM). Novčani iznos reprezentacije za delegacije s većim brojem članova (10 i više članova delegacije iznosi 2 KM po osobi dnevno) i grupe za obuku koje se stručno usavršavaju u objektima Uprave (na iznos 1 KM/osoba dnevno) nije uključen u navedene iznose. Pravo na korištenje usluga reprezentacije u kafe kuhinji Središnjeg ureda ostvaruje 30 lica.

Pravo na korištenje reprezentacije u ugostiteljskim objektima u BiH imaju: direktor, pomoćnik direktora Sektora za poslovne usluge i šef Kabineta ili ako to nalažu određene okolnosti zaposleni koje oni ovlaste. Odlukom (član 4.) definisana je visina reprezentacije u ugostiteljskim objektima u zemlji (40 KM po osobi) i inostranstvu (50 KM po osobi).

Iz navedenog se izvodi zaključak da pomenute osobe nemaju propisano mjesečno ograničenje troškova reprezentacije, te se ne vode evidencije o korištenju eksterne reprezentacije.

Odlukom je utvrđeno kada je dozvoljeno davanje poklona međutim nije propisano vođenje evidencije o datim i primljenim poklonima.

Odlukom je definisano da Odsjek za finansijsko upravljanje vrši mjesečno kontrolu utroška sredstava, a Odjel interne revizije jednom godišnje. Odsjek za finansijsko poslovanje vrši mjesečnu kontrolu utroška sredstava u bifeu Središnjeg ureda. Utvrđeno je da ne postoje mjesečne evidencije o realiziranim troškovima eksterne reprezentacije, korištenoj reprezentaciji po korisnicima.

Može se konstatovati da se uz račun prilažu i specifikacije korištenih usluga, svaki račun za eksternu reprezentaciju odobrava direktor svojim potpisom, na pojedinim računima se navodi broj lica koji prisustvuju ručku, a na nekim ne, ali također i iznosi su veći od propisanih Odlukom (40 KM/osobi) te ostvarena prekoračenja odobrava direktor u skladu sa čl. 5 Odluke.

Smatramo da za pravdanje svih troškova reprezentacije treba uz odgovarajuću fakturu sa specifikacijom konzumiranog jela i pića (fiskalni račun) biti sačinjeno adekvatno obrazloženje povoda nastanka datog troška reprezentacije koje će sadržavati i broj lica na koje se nastali trošak odnosi.

Potrebno je preispitati odobrene iznose za internu reprezentaciju kao i pisati obrazloženja prilikom korištenja istih te uvesti praćenje izdataka za eksternu reprezentaciju po korisnicima kao i voditi evidencije o nabavljenim, datim i primljenim poklonima u Upravi.

Odlukom o dopuni Odluke o korištenju reprezentacije od 19.03.2013. godine dodat je novi član 3 kojim se određuje pojam reprezentacije te se pod pojmom reprezentacije podrazumijevaju i troškovi koji se ostvare obilježavanjem značajnih događaja: praznika, godišnjica, odlazaka radnika u penziju i sl. Saglasnost za troškove reprezentacije kao i njenu visinu daje, odnosno određuje direktor Uprave.

Zatezne kamate (20.897): Izdaci za zatezne kamate se odnose na plaćanje zateznih kamata zbog kašnjenja u plaćanju faktura te plaćanja zateznih kamata po presudama.

Neophodno je detaljno analizirati razloge za povećanje izdataka po osnovu zateznih kamata u odnosu na prošlu godinu te shodno tome preduzeti mjere na smanjenju izdataka po navedenoj osnovi.

Troškovi spora (58.483 KM): Troškovi spora se odnose na plaćanje troškova spora po presudama nadležnih sudova.

Na 30.09.2012. godine izdaci na troškovima spora su bili iskazani u iznosu od 118.540 KM, a sa 31.12.2012. godine iznose 58.483 KM. Razlog umanjenja izdataka se odnosi na izvršena preknjižavanja na izdatke na pozicijama Bruto plaće i naknade (6111).

Uzimajući u obzir suštinu nastalih troškova i potrebu transparentnog prikazivanja izdataka koji nastaju po sudskim sporovima, smatramo da izdaci po datom osnovu trebaju biti knjiženi na ovom kontu.

Tokom revizije je konstatovano također da Uprava ima poteškoća u realizaciji izdataka po osnovu sudskih sporova. Naime, sudske presude koje se dostave Upravi na izvršenje sadrže relativno kratak rok, tako da dijelom zbog broja predmeta, a dijelom zbog potrebe određenog vremena da se provedu sve pripremne radnje za izvršenje plaćanja, nije uvjet moguće datom roku izvršiti plaćanje, nakon čega tužilac pokreće mehanizam prinudne naplate putem Suda BiH. U tom slučaju se plaćaju i dodatni troškovi prinudne naplate.

Naime, Sud BiH prinudnu naplatu provodi preko Jedinственog računa trezora kod MFT, a događa se da Uprava u međuvremenu izvrši uplatu tako da se po istom predmetu izvrše dvije uplate od strane institucija BiH.

Shodno navedenom, preporučujemo da se u saradnji sa Ministarstvom finansija i trezora BiH razmotri mogućnost da Ministarstvo preuzme na izvršenje sve presude koje se odnose na Upravu, ili da predloži drugo rješenje kako bi se onemogućilo duplo izmirivanje obaveza po sudskim presudama, odnosno plaćanje troškova prinudnog izvršenja istih.

Izdaci za usluge po osnovu ugovora o djelu (88.033): Po ovom osnovu za prvih devet mjeseci angažovano je 13 osoba na poslovima ne sistematizovanih radnih mjesta. Ugovorom o djelu angažovano je 5 osoba za obavljanje poslova prodaje privremeno oduzete robe i druge poslove vezane za prodaju u RC Sarajevo, Mostar i Banja Luka uz naknadu od 1.000 KM, od čega su 2 osobe angažovane tokom cijele godine a jedna osoba od jula. Angažovane su i dvije osobe za obavljanje poslova iz oblasti IT-a (1.800 KM), jedna osoba na poslovima održavanja baze podataka za potrebe OMA¹⁰ UO UINO, osoba za poslove prevođenja za potrebe rada Projektnog tima za implementaciju NCTS-a u BiH pri IT sektoru, te od jula potparol UO UIO BiH. U novembru je angažovana osoba za vršenje usluga procjene vrijednosti putničkih automobila za javnu prodaju, a na osnovu zaključenog ugovora o pružanju usluga u vrijednosti 3.180 KM te certifikovani računovodstveni tehničar (penzionisani zaposlenik Uprave) za vršenje materijalno-finansijskih i računovodstvenih poslova u okviru projekata posebne namjene u periodu 05.11.2012.-05.05.2013. godine sa mogućnošću produženja ugovora. Vrijednost naknade iznosi 800 KM za mjesec dana.

¹⁰ Odjel za makroekonomsku analizu pri Upravnom odboru UIO

Prilikom zaključivanja ugovora za pojedine osobe u ugovoru se navodi stručna sprema angažovane osobe, a za neke ne.

Na navedenoj poziciji su knjiženi u septembru i izdaci za naknade vanjskim saradnicima u COIP za dvije osobe u ukupnom iznosu 10.996 KM te izdaci u oktobru u iznosu 9.000 KM (3 osobe po 2.500 KM i jedna osoba 1.500 KM). Za drugi iznos priložen Zaključak Službe za prostorno uređenje, a za prvi iznos nije.

Preporučujemo da se smanji angažovanje lica u Upravi po osnovu ugovora o djelu te da se navedeni instrument angažovanja koristi samo na privremenoj osnovi za obavljanje poslova koji nisu kontinuirani.

Ostale nespomenute usluge i dadžbine (331.233 KM): Najznačajniji izdaci koji su knjiženi na ovom kontu odnose se na naknade članovima Upravnog odbora UIO u iznosu od 306.237 KM. (opširnije pod tačkom Upravni odbor).

Na ovoj poziciji su knjiženi i izdaci na ime naknade štete zbog izgubljene zarade odnosno isplate neisplaćenih plaća po presudama suda. Npr. naknade štete zbog izgubljene zarade osobi za period 26.01.2001.-01.01.2004. godine u iznosu 13.877 KM.

Smatramo da je potrebno preispitati knjiženje naknada po presudama sudova na navedenom kontu.

5.2. Kapitalni izdaci

Ukupni kapitalni izdaci ostvareni tokom 2012. godine uključujući i višegodišnja kapitalna ulaganja iznose 11.836.102 KM. Izdaci se odnose na nabavku zemljišta (1.250.921 KM) na GP Bijača, nabavku zgrada (8.919.150 KM) i nabavku opreme (1.666.031 KM).

Nabavka zemljišta, nabavka zgrada i dio opreme izvršen je iz sredstava višegodišnjih kapitalnih ulaganja dok je nabavka opreme u vrijednosti od 1.146.184 KM izvršena iz redovnih budžetskih sredstava odobrenih za 2012.godinu.

- **Nabavka opreme**

Uprava je tokom godine izvršila nabavku opreme u vrijednosti od 1.666.184 KM.

Najznačajnije nabavke se odnose na nabavku: namještaja (554.440 KM) kompjuterske opreme (418.466 KM), motorna vozila (275.200 KM), elektronske opreme (207.689), softvera (152.533 KM).

6. Bilans stanja

Ukupna aktiva Uprave na 31.12.2012. godine iznosi 24.472.899 KM i odnosi se na novčana sredstva (58.556 KM), kratkoročna potraživanja (234.881 KM) i neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (24.179.462 KM).

- **Stalna sredstva**

Stalna sredstva Uprave evidentirana su u ukupnom iznosu od 40.423.216 KM, a sastoje se od zemljišta (5.355.928 KM), građevina (2.083.186 KM), opreme (17.137.510 KM), sredstava u obliku prava (4.499.921 KM), stalnih sredstava u pripremi (11.346.671 KM) i ispravke vrijednosti stalnih sredstava (-16.243.754 KM).

Oprema: Vrijednost opreme u glavnoj knjizi Uprave iskazana je u iznosu od 17.137.510 KM. u odnosu na 2011. godinu, evidentirano je povećanje u iznosu od 795.319 KM i isto je rezultat nabavke i primljenih donacija stalnih sredstva (62.414 KM) tokom godine.

Stalna sredstva u pripremi: Iznos evidentiran na navedenoj poziciji (11.346.671 KM) se odnosi na realizovana sredstva za izgradnju objekata za smještaj u RC Mostar i RC Tuzla. Objekat u Mostaru je stavljen u upotrebu, odnosno isti je useljen, ali nije izvršeno preknjiženje sa sredstava u pripremi, dok objekat u Tuzli nije završen do kraja 2012.godine.

Licitacija putničkih automobila: Uprava je u 2012. godini provela licitaciju vozila koja su havarisana ili nisu u voznom stanju.

Prethodno je izvršena procjena od strane ovlaštenog sudskog vještaka nakon čega je izvršeno javno objavljivanje licitacije sa početnim cijenama vozila.

Utvrđeno je da su skoro u svim slučajevima cijene po kojima su prodana vozila viša za samo jedan standard podizanja¹¹ u odnosu na početnu cijenu, iako je uvidom u dokumentaciju vezanu za licitacije konstatovano da je veći broj lica učestvovao u licitacijama.

Ukupna pasiva Uprave na 31.12.2012. godine iznosi 33.258.519 KM i odnosi se na kratkoročne tekuće obaveze (3.158.323 KM), obaveze prema zaposlenima (5.475.446 KM), kratkoročna razgraničenja (445.289 KM) i izvore sredstava (24.179.462 KM).

Kratkoročne tekuće obaveze: Kratkoročne tekuće obaveze iznose 3.158.323 KM, a odnose se na obaveze prema dobavljačima koje su izmirene u narednoj godini prema dospijeću istih. Izvršen je popis obaveza prema dobavljačima na 31.12.2012. godine.

Obaveze prema zaposlenima se odnose na obračunatu plaću i naknade troškova zaposlenih za dvanaesti mjesec 2012.godine.

- **Popis sredstava, obaveza i potraživanja**

Popis stalnih sredstava: Uvidom u izvještaj Centralne komisije za popis konstatovan je određeni broj stalnih sredstava koja predstavljaju manjak, a isto tako bilo je konstatovanih slučajeva viška sredstava. Komisija je predložila da se evidentirani manjkovi kompenziraju utvrđenim viškovima. U slučaju manjkova opreme usljed otuđenja opreme je predloženo da se isti knjiže na teret izvora stalnih sredstava.

Popisne komisije regionalnih centara u svojim izvještajima su iznijele problem slabog obilježavanja osnovnih sredstava i neusaglašene evidencije, pa je centralna komisija predložila da se do idućeg popisa postave bar kodovi na sva osnovna sredstva i omogući obavljanje fizičkog popisa bar kod čitačima u svrhu brže realizacije popisnih aktivnosti.

Direktor Uprave je usvojio Izvještaj o izvršenom popisu kao i preporuke koje su u istom date od strane komisije i donio odluke o knjiženju konstatovanih viškova i manjkova.

Preporučuje se Upravi da izvrši označavanje stalnih sredstava u Upravi shodno zaključcima popisnih komisija putem bar koda. Prije toga bi bilo korisno obaviti konsultacije sa MFT u cilju kompatibilnosti rješenja koje Uprava usvoji sa Modulom stalnih sredstava.

Također, potrebno je nastaviti sa aktivnostima na utvrđivanju stvarnih razloga za nastale viškove i manjkove u organizacionim jedinicama gdje su isti konstatovani tokom popisa.

¹¹ Standard podizanja je iznos za koji se vrši podizanje cijene u odnosu na početnu npr. ukoliko je početna cijena 1000 KM, a standard podizanja 100 KM, ukoliko ima ponuda na 1100 KM sljedeća licitirana cijena je 1200 KM.

Popis potraživanja i obaveza: U Upravi je popis potraživanja i obaveza izvršen na osnovu Odluke o popisu i donošenjem Rješenja o imenovanju komisije za popis potraživanja i obaveza.

Prema izvještaju komisije za popis potraživanja i obaveza, ukupna potraživanja Uprave iznose 245.605.58 KM, dok ukupne obaveze iznose 9.090.205.53 KM.

Najveći dio potraživanja odnosi se na potraživanja za refundaciju naknada za bolovanje (73.623 KM), potraživanja za refundaciju od špeditera (89.211 KM), potraživanja od djelatnika (17.657 KM) koje se odnose manjkove po regionalnim centrima.

Najveći dio obaveza se odnosi na obaveze prema dobavljačima (3.047.689.62 KM) te obaveze za plaće i naknade troškova zaposlenih za decembar 2012. godine.

Bilans stanja na 31.12.2012. godine prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

7. Javne nabavke

Prema prezentovanim podacima Uprava je tokom 2012. godine izvršila 123 postupka javnih nabavki, od toga 24 otvorena postupka, 45 konkurentskih postupaka, 11 pregovaračkih i 43 nabavke putem direktnog sporazuma. Ukupna vrijednost zaključenih ugovora iznosi 12.718.543 KM, a ukupna vrijednost revidiranih postupaka za koje su zaključeni ugovori iznosi 6.769.119 KM.

- **Efikasnost procesa javnih nabavki**

Uprava je sačinila plan javnih nabavki na početku godine koji sadrži samo nabavke iz tekućih izdataka, međutim u istom nisu navedeni iznosi sredstava koji su planirani, ali su navedeni predmeti nabavki i vrijeme planirano za pokretanje procedure. Kada su u pitanju nabavke iz kapitalnih izdataka iste su detaljno utvrđene tek sa usvajanjem budžeta (juni 2012. godine) i dostavljene sa dinamikom budžeta za 2012.godinu u iznosu do 1.200.600 KM, a odnose se na nabavku opreme. S druge strane, kapitalni izdaci koji se odnose na nabavke iz višegodišnjih kapitalnih ulaganja planirani su shodno odluci o odobrenju kapitalnih ulaganja za 2012. godinu. Procedure javnih nabavki u Upravi vrše komisije imenovane od strane direktora, a Odsjek za administrativne poslove je najvećim dijelom angažovan na navedenim poslovima.

Ukupno je poništeno 5 postupaka i isti se odnose na nabavku eksterne revizije prikupljanja i raspodjele prihoda, nabavku IT opreme i softvera, servisiranje vozila i nabavka usluga stručnog nadzora pri gradnji. Ponavljanje postupaka uglavnom se vrši zbog nedovoljnog broja kvalificiranih ponuda.

Pregovarački postupci su provedeni za nabavku kompjuterskog materijala, usluga servisiranja vozila po lokacijama nakon ponavljanja otvorenog postupka dva puta, pristupa internet mreži, baždarenja i servisiranja kolskih vaga.

I dalje je prisutan problem broja lica koja su angažovana na javnim nabavkama, uzimajući u obzir broj postupaka i iznos koji se tokom godine utroši na javne nabavke, kao i kompleksnost samih procedura.

Potrebno je plan nabavki sačiniti na način da u istom budu naznačeni predmet nabavke, planirani iznos za pojedinu proceduru sa planiranim iznosima po lotovima, kao i postupak koji je planiran pojedinačno po procedurama.

- **Zakonitost procesa javnih nabavki**

Pregledom pojedinih procedura javnih nabavki uočene su nepravilnosti kod sljedećih postupaka nabavki:

Nabavka tonera: Nabavka tonera za potrebe Uprave je provedena primjenom pregovaračkog postupka nabavke nakon poništavanja i ponavljanja dva otvorena postupka. Pregovarački postupak je proveden pozivanjem svih ponuđača koji su učestvovali u otvorenim postupcima nabavki. Kriterij izbora shodno tenderskoj dokumentaciji je bio najniža cijena tehnički zadovoljavajuće ponude. Na predmetni postupak pozvano je 5 ponuđača, od kojih je 3 prošlo pretkvalifikacione uslove i pozvani su da dostave konačnu ponudu. Sa izabranim dobavljačima su potpisani ugovori čija je realizacija u toku.

Za lot 2 (Oki aparati) najpovoljniju ponudu je dostavio ponuđač u vrijednosti od 29.045 KM i isti je odustao od navedenog lot-a zbog poskupljenja od strane dobavljača. Ugovorni organ je prihvatio odustajanje i izabrao drugorangiranog ponuđača.

Inače, ukupno planirana vrijednost nabavke tonera je 140.000 KM bez PDV-a, a ugovorena vrijednost po svim lotovima je 204.838 KM tako da ista prelazi budžetom odobrenu vrijednost, što predstavlja osnovu za primjenu člana 12. Zakona o javnim nabavkama kojim je regulisano pitanje uslova za okončanje postupka dodjele ugovora.

U slučajevima odustajanja od ponude, neophodno je razmotriti ozbiljnost cjelokupne ponude ponuđača s obzirom na njen period važenja od 90 dana zbog moguće saradnje između učesnika javne nabavke.

Uvažavajući kompleksnost i veliki broj ponavljanja postupaka nabavke, neophodno je prilikom provođenja procedura i dodjele ugovora voditi računa o visini ponude u odnosu na planirana i odobrena budžetska sredstva.

Nabavka i isporuka putničkih motornih vozila: Nabavka i isporuka putničkih motornih vozila (16 komada) je provedena putem otvorenog postupka javne nabavke. Kriterij izbora shodno tenderskoj dokumentaciji je bio najniža cijena tehnički zadovoljavajuće ponude. Tenderskom dokumentacijom su definisane karakteristike koje ponuđeno vozilo treba da ispunjava.

Na predmetni postupak se javilo 10 ponuđača, od kojih je 6 ponuđača ispunilo formalno-pravne uslove iz tenderske dokumentacije. Najnižu cijenu tehnički zadovoljavajuće ponude ponudio je dobavljač sa kojom je i zaključen ugovor na iznos od 275.000 KM.

Analizirajući tražene karakteristike vozila primijećena su određena ograničenja vezana za zapreminu motora (1100-1200 ccm) i dužina vozila (3.900-4.100 mm) čiji smisao i svrha ne doprinosi kvalitetu predmeta nabavke. Na navedene karakteristike jedan od ponuđača je uložio prigovor koji je ugovorni organ odbio kao neosnovan. Nije bilo žalbi u navedenoj proceduri nabavke.

Preporučujemo Upravi kao ugovornom organu da pri ovakvim i sličnim nabavkama definiše minimalne tehničke uslove bez raspona i ograničenja kako bi isti bili otvoreni za sve dobavljače i tipove vozila.

- **Realizacija ugovora o nabavkama**

Konstatovano je da ugovor o nabavci lož ulja nije primijenjen u potpunosti kako je to ugovoreno, ali se može konstatovati također da je Uprava u odnosu na prvobitne isporuke uspjela poboljšati poziciju, odnosno osigurati povoljnije uslove.

Prilikom same realizacije ugovora o javnim nabavkama, uzimajući u obzir obim javnih nabavki i količinu sredstva i usluga koje se nabavljaju, može se zaključiti da nema značajnijih odstupanja isporuka u odnosu na zaključene ugovore.

Kada su u pitanju određene usluge kao što je usluga osiguranja zbog prigovora i žalbi u postupku javne nabavke nastavljena je nabavka usluga osiguranja od prethodnog dobavljača i isti je sve fakturisane iznose umanjio za 30% na kraju godine, shodno ranije zaključenom ugovoru koji više nije na snazi.

8. Prihodi

Uprava je u 2012. godini ostvarila prihode i primitke u iznosu od 10.211.946 KM. Prihodi iznose 10.180.167 KM, a primici 31.779 KM i odnose se na prodaju stalnih sredstava.

Ostvareni prihodi od iznajmljivanja prostora na graničnim prijelazima iznose 153.989 KM, a naknada za preuzimanje tenderske dokumentacije 10.109 KM.

Prihodi od pružanja javnih usluga (grupi konta 7228) iznose 9.973.140 KM i isti se najvećim dijelom odnose na naknade troškova štampanja i kupovine poreskih i kontrolnih markica za duhanske prerađevine, alkoholna pića i vina u iznosu od 3.716.043 KM, a iznos od 6.245.837 KM se odnosi na uplate taksi po različitim tarifnim brojevima i kategorijama.

Tarifni brojevi su definisani Zakonom o administrativnim taksama, a uplatni računi za administrativne takse su u okviru Jedinstvenog računa trezora BiH (JRT).

Uplate se vrše u skladu sa Naredbom o izmjenama i dopunama naredbi o uplatnim računima za administrativne takse.

Dokaze o uplati taksi u postupcima koje vodi Uprava stranke dostavljaju najčešće u ispostave Uprave pri Regionalnim centrima i na osnovu dostavljenog dokaza službenici Uprave provode aktivnosti iz svoje nadležnosti.

Utvrđeno je da se ne provodi provjera da li su sredstva za koja je dostavljen dokaz o uplati zaista i uplaćena na Jedinstveni račun trezora i evidentirana kao prihod Uprave (budžeta BiH). Tačnije, konstatovano je tokom revizije da se ne vrši sravnjenje prihoda po osnovu taksi tokom perioda shodno Uputstvu o načinu prikupljanja, evidentiranju, kontroli uplata taksi i naknada na Jedinstveni račun trezora i povratu više ili pogrešno uplaćenih taksi sa Jedinstvenog računa trezora BiH koje je donijelo Ministarstvo finansija i trezora BiH.

Preporučuje se Upravi da sačini analizu postojećeg stanja i tehničkih mogućnosti vezano za uplate administrativnih taksi na Jedinstvenom računu trezora. Na osnovu izvršene analize potrebno je preduzeti mjere u cilju osiguranja uslova za periodično sravnjenje uplata na Jedinstveni račun trezora kako je to predviđeno Uputstvom MFT. U realizaciji navedenih aktivnosti potrebno je ostvariti koordinaciju sa Ministarstvom finansija i trezora BiH.

Akcizne i porezne markice: Ukupno realizovana sredstva za nabavku akciznih markica u 2012. godini iznose 3.140.298 KM, dok je prihod ostvaren putem JRT-a po osnovu akciznih i kontrolnih markica 3.716.043 KM.

Štampanje akciznih i kontrolnih markica vršeno je od strane istog dobavljača kao i ranijih godina.

9. Višegodišnja kapitalna ulaganja

Ukupno raspoloživa sredstva za višegodišnja kapitalna ulaganja u 2012. godini iznose 33.563.998 KM od čega je realizovano 9.173.479 KM i najvećim dijelom se odnosi na nabavku zgrada, odnosno na izgradnju objekata u Mostaru u iznosu od 4.319.804 KM (okončano) i privremene situacije za izgradnju objekta u Tuzli (ugovor zaključen na iznos od 5.544.073 KM). Osim navedenog, u 2012. godini su započete aktivnosti na GP Bijača gdje je planirani iznos 4.042.535 KM, a izvršeno je sa 31.12.2012. godine 1.533.658 KM i odnosi se najvećim dijelom na eksproprijaciju zemljišta. Za granični prijelaz Svilaj planirano je 2.400.000 KM i nije bilo izdataka u 2012.godini. Za granični prijelaz Gradiška planirano je 3.162.405 KM i nije bilo izdataka u 2012.godini. Navedena sredstva su osigurana od strane Vijeća ministara iz sredstava po osnovu dodijeljenih UMTS¹² dozvola za 2011. i 2012. godini

¹² Univerzalni mobilni telekomunikacijski sistemi

Objekat u Mostaru je završen u 2012. godini i useljen, ali knjigovodstveno nije evidentirano njegovo stavljanje u upotrebu. Naime, i dalje su realizovana sredstva po navedenom projektu na poziciji „sredstva u pripremi“. Razlog za to su, kako je navedeno, aktivnosti koje su na i oko objekta u RC Mostar vršene naknadno tj. izgradnja partera (prilaza) objektu (75.234 KM), te izvođenje radova na elektrifikaciji, ograđivanju i uređenju prostora oko RC Mostar (172.565 KM).

Prema Odluci Vijeća ministara broj:78/12 od 12.06.2012. godine za izgradnju objekta za smještaj u Mostaru odobrena su ukupna sredstva u iznosu od 7.100.000 KM od kojeg iznosa je 2.100.000 KM namijenjeno za kupovinu zemljišta i isti iznos je utrošen 2007.godine. Ostatak sredstava u iznosu od 5.000.000 KM je odobren za izgradnju objekta i njegovo opremanje.

Prema podacima iz modula stalnih sredstava konstatovano da je sa 31.12.2012.godine na objekat RC Mostar knjiženo izdataka u iznosu od 5.735.560 KM, u koji nije uključena nabavka namještaja u iznos od 535.104 KM.

Osim toga, na navedenom objektu će biti realizovan iznos od 172.565 KM za elektrifikaciju, ograđivanje i uređenje prostora po zaključenom ugovoru u 2013.godini.

Shodno navedenom može se zaključiti da je izvršena realizacija sredstava, odnosno da će dodatno u 2013.godini biti izvršena realizacija sredstva na navedenom objektu u Mostaru izvan okvira prethodno odobrenog iznosa od 5.000.000 KM za njegovu izgradnju i opremanje.

Preporučuje se Upravi da, ukoliko se ukaže potreba za sredstvima izvan okvira odobrenih po određenom projektu, prethodno traži saglasnost Vijeća ministara za dodatnim sredstvima koje je potrebno realizovati.

Također smatramo da je potrebno razmotriti da se za svaki projekat izgradnje otvori posebna šifra (kod) u ISFU sistemu u okviru višegodišnjih kapitalnih ulaganja kako bi se onemogućila realizacija sredstava izvan okvira odobrenog iznosa za dati projekat od strane Vijeća ministara.

Realizacija izgradnje objekta u Mostaru: Na osnovu uvida u privremene i konačnu situaciju izvođenja radova na izgradnji objekta za smještaj Regionalnog centra Mostar konstatovano je da je u odnosu na prvobitno zaključen ugovor sa dobavljačem zaključen i aneks na isti u ukupnom iznosu od 872.798 KM tako da je ukupan iznos izvršenih radova 4.319.804 KM sa PDV-om. Navedeno odstupanje se najvećim dijelom odnosi na sanaciju postojeće konstrukcije u iznosu od 587.206 KM, što je uzrokovalo i produženje rokova za izvršenje obaveza iz zaključenog ugovora.

Uočeno je da privremene situacije nisu rađene na mjesečnom nivou kako je to ugovorom bilo predviđeno.

Garantni rok za izvedene radove iznosi 12 mjeseci računajući od primopredaje objekta.

Konstatovano je da se u okvirima zaključenog aneksa od 872.798 KM dio odnosi na nabavku opreme (telefonska centrala, klima uređaj) koje je nabavljao izvođač uz saglasnost predstavnika Uprave.

Osim toga, uočeno je da je značajno smanjen broj komponenti (grejnih tijela) koji se odnose na sistem grijanja, a da je cijena ostala ista (navedena u ponudi ponuđača) i iznosi 75.000 KM. Prema obrazloženju predstavnika Uprave koje je dobijeno od izvođača, cijena je ostala ista obzirom da je ugrađeni broj grejnih tijela manji, ali je novijeg tipa u odnosu na prvobitno ponuđeni tip, a da je u konačnom pregledu izvršenih radova načinjena greška.

Konstatovano je također da je plaćen iznos od 29.000 KM Institutu pri Građevinskom fakultetu u Sarajevu na ime ispitivanja konstrukcije objekta, a nakon iskazanih primjedbi na stanje objekta od strane Izvođača radova po uvođenju u posao. Izbor dobavljača za navedene usluge je izvršio izvođač.

Iz navedenog se može zaključiti da je Uprava krenula u realizaciju projekta koji je izrađen u ranijem periodu i da je predmjer radova iz tog perioda poslužio kao podloga za provođenje nabavke.

Ugovaranje dodatnih radova se vršilo neposredno sa izvođačem, a isti je potrebne radove i usluge koje nije mogao izvršiti, te nabavku opreme, ugovarao neposredno sa trećim licima uz saglasnosti predstavnika Uprave koji su bili u implementacionom timu.

Ističemo kao bitno činjenicu da je nadzorni organ i projektant bilo isto pravno lice, te je kroz samu realizaciju konstatovano da postoje elementi koji ukazuju da isti mogu biti u sukobu interesa u određenim konkretnim situacijama implementacije projekta.

Smatramo da je u cilju što preciznijeg kreiranja predmjera radova koji će biti korišten kao osnova za izradu tenderske dokumentacije potrebno uzeti u obzir sve faktore kako bi se preduprijedilo značajnije odstupanje između planiranih i po okončanju implementacije projekta, izvršenih radova.

Ovo prije svega zbog činjenice da se dodatni radovi ugovaraju neposredno izvođač – ugovorni organ čime je transparentnost i djelovanje konkurencije smanjeno.

U slučaju nabavke opreme koja nije predviđena projektom (a ukaže se potreba za istom tokom implementacije projekta) ugovorni organ treba ostaviti mogućnost da istu nabavi kroz vlastitu proceduru javnih nabavki.

10. Upravni odbor

Upravni odbor sastoji se od šest članova. Članovi odbora su ministar finansija i trezora BiH, ministri finansija FBiH i RS i tri stručnjaka za indirektno oporezivanje. Svi ministri su članovi Odbora po službenoj dužnosti, a po jednog stručnog člana imenuju Vijeće ministara BiH i Vlade FBiH i RS. Predstavnik Brčko distrikta i predstavnik Centralne banke BiH imaju status promatrača u Odboru. Mandat članova Odbora je pet godina. Prema Zakonu o sistemu indirektnog oporezivanja Upravni odbor je pravno lice.

Tokom revizije uočili smo da u praksi odredba prema kojoj je Upravni odbor pravno lice izaziva nejasnoće u pogledu njenog stvarnog značenja te bi prema našem mišljenju bilo potrebno osigurati autentično tumačenje od strane zakonodavca i otkloniti sve dileme koje se pojavljuju u praksi (pitanje odnosa Uprave i Upravnog odbora, sjedišta, pečata i sl.).

Naime, prema trenutnom statusu, Upravnom odboru Uprave se odobrava budžet u okviru budžeta Uprave i sve poslove oko izvršenja budžeta Upravnog odbora vrši Uprava.

S tim u vezi Upravni odbor preko Uprave ostvaruje realizaciju izdataka iz budžeta, a Uprava istovremeno nema mehanizme da sve aktivnosti vezane za realizaciju tih izdataka pokrije kroz vlastite procedure i sistem internih kontrola.

Preporučuje se Upravnom odboru da razmotri svoj status shodno odredbama Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u cilju konačnog definisanja statusa.

S tim u vezi razmotriti i pribavljanje autentičnog tumačenja odredbe Zakona koja definiše status Upravnog odbora kao pravnog lica.

U okviru Upravnog odbora postoji *Jedinica za krajnju potrošnju* čiji je zadatak da osigura podatke i informacije koje će biti podloga za utvrđivanje koeficijentata raspodjele (poravnanja) prihoda sa Jedinstvenog računa Uprave.

Jedinica za krajnju potrošnju već duže vrijeme nije popunjena i u istoj radi samo jedno lice.

Značaj kontinuiranog i kvalitetnog rada navedene Jedinice je bitan prije svega zbog činjenice da često ne postoji saglasnost u Upravnom odboru u vezi sa predloženim poravnanjima prihoda iz ranijeg perioda što uzrokuje pokretanja tužbi u višemilionskim iznosima.

Navedena Jedinica bi trebala na stručan i argumentovan način Upravnom odboru pripremati izvještaje o krajnjoj potrošnji koja je jedan od ključnih kriterija za raspodjelu prihoda sa Jedinstvenog računa Uprave.

Preporučuje se Upravnom odboru da uloži dodatne napore u cilju popunjavanja Jedinice za krajnju potrošnju kako bi ista počela sa aktivnostima u punom kapacitetu.

Tokom 2011. godine Upravni odbor je inicirao provođenje procedure javne nabavke usluga eksterne revizije prikupljanja i raspodjele prihoda sa Jedininstvenog računa Uprave. Nakon posljednjeg pokušaja provođenja procedure nabavke i poništenja istog, Upravni odbor nije pokretao novi postupak za navedeni predmet nabavke. Shodno navedenom nije došlo do izbora dobavljača za provođenje eksterne revizije prikupljanja i raspodjele prihoda sa Jedininstvenog računa Uprave te planirana sredstva po navedenom osnovu nisu utrošena u 2012.godini.

Preporučuje se Upravnom odboru da razmotri pitanja provođenja navedene nabavke uzimajući u obzir neusaglašene stavove članova Upravnog odbora kada su u pitanju poravnanja prihoda, te proteklo vrijeme od posljednje revizije prikupljanja i raspodjele prihoda sa Jedininstvenog računa Uprave.

Naknade članovima i posmatračima: Odlukom o utvrđivanju visine naknade članova Upravnog odbora Uprave i posmatrača od 5.11.2004. godine i Izmjenom i dopunom navedene odluke od 17.4.2007. godine bilo je propisano da pravo na naknadu ostvaruju članovi odbora iz reda eksperata i posmatrači. Naknade nisu isplaćivane ministrima finansija kao članovima Odbora po službenoj dužnosti. Naknade ekspertima su iznosile tri prosječne plaće u Upravi za prethodni mjesec a posmatračima 50 % od iznosa naknade za eksperta. Shodno navedenom u 2011.godini naknade ekspertima su iznosile u prosjeku oko 3.700 KM mjesečno a posmatračima pola navedenog iznosa.

Upravni odbor Uprave je na svojoj 119. sjednici, održanoj 02.03.2012. godine usvojio novu Odluku o utvrđivanju visine naknada članovima Upravnog odbora Uprave i posmatračima u iznosima: članovima Upravnog odbora iz reda stručnjaka za indirektno oporezivanje u visini 3.200 KM; članovima ministrima u visini od 65% iznosa naknade za eksperte s tim da se predsjedavajućem - Ministru finansija i trezora BiH ovaj iznos naknade uvećava za 10%; posmatračima iz Distrikta Brčko i Centralne banke BiH u visini od 50% iznosa naknade za eksperte.

Odlukom je je utvrđeno da članovi Upravnog odbora i posmatrači imaju pravo na mjesečnu naknadu počevši od marta 2012. godine do dana prestanka obavljanja funkcije člana Upravnog odbora.

Shodno navedenoj Odluci, visina mjesečne naknade za člana iz reda stručnjaka iznosi 3.200 KM, za entitetske ministre finansija po 2.080 KM, za predsjedavajućeg UO mjesečna naknada iznosi 2.288 KM, a za posmatrače u UO iz Centralne banke i Brčko distrikta po 1.600 KM. Ukupne neto isplate po osnovu naknada za šest članova i dva posmatrača Upravnog odbora sa 31.12.2012. godine su iznosile 221.710 KM, a usporedbe radi ukupne naknade po ovom osnovu u 2011. godini su iznosile 174.124 KM. Možemo konstatovati da novom Odlukom o utvrđivanju visine naknada članovima Upravnog odbora Uprave nije došlo do smanjenja iznosa koji se isplaćuje za predmetne naknade u odnosu na ranije periode nego je došlo do povećanja izdataka u neto iznosu od 47.586 KM u odnosu na 2011.godinu.

Upravni odbor je u 2012.godini održao 12 sjednica i sve su održane poslije 02.03.2012. godine.

Shodno ranije datim preporukama vezanim za isplaćene naknade članovima i posmatračima u Upravnom odboru Uprave, smatramo da je potrebno preispitati isplatu pomenutih naknada. Naknade bi trebale odražavati rezultate rada Upravnog odbora, broj održanih sjednica, način izbora u Upravni odbor i sl.

S tim u vezi smatramo da visinu naknade članovima Upravnog odbora treba da određuje Vijeće ministara kojem Upravni odbor odgovara za svoj rad, a ne sam Upravni odbor, te se sugeriše Upravnom odboru pokretanje inicijative u pravcu potrebne izmjene propisa.

11. Ostalo

Privremeno oduzeta roba (vozila): Vežano za problematiku privremeno oduzete robe (vozila) Vijeće ministara je 31.08.2012.godine donijelo zaključak kojim se obavezuje Ministarstvo prometa i komunikacija da u saradnji sa Upravom formira radnu grupu koja će u najkraćem roku preispitati mogućnosti rješavanja pitanja vozila za koja je postupak oduzimanja okončan, te da o tome u roku od 30 dana izvijesti Vijeće ministara BiH.

Radna grupa prema zaključku Vijeća ministara je formirana i sa sastanka iste koji je održan dana 06.09.2012.godine usvojen je zaključak prema kojem će najkasnije do 12.09.2012.godine Uprava pripremiti popis pravomoćno oduzetih vozila odnosno vozila za koja je postupak oduzimanja okončan konačnom i pravomoćnom odlukom nadležnog Suda. Na istom sastanku je dogovoreno da po zaprimanju popisa vozila isti će biti analiziran od strane Ministarstva prometa i komunikacija koje će pripremiti i članovima Radne grupe dostaviti prijedlog mogućnosti upravljanja vozilima na daljnje postupanje.

Uprava je u prilogu akta od 17.09.2012.godine dostavila Ministarstvu prometa i komunikacija pregled vozila koja su pravosnažno oduzeta.

U vrijeme vršenja revizije pitanje navedenih vozila nije bilo riješeno.

Smatramo također da je adekvatno čuvanje i raspolaganje sredstvima koja su privremeno ili trajno oduzeta u postupcima koje po službenoj dužnosti provodi Uprava od izuzetnog značaja kada je u pitanju konačno rješavanje statusa takvih sredstava. S tim u vezi preporučujemo hitno rješavanje pitanja oduzetih vozila kao i drugih sredstava koja su oduzeta u postupcima koje provodi Uprava gdje zbog neadekvatnog skladištenja i čuvanja sredstva, prolongiranje pronalaženja rješenja, direktno utiče na umanjenje vrijednost tih sredstava.

U toku je provođenje revizije učinka od strane Ureda za reviziju u vezi sa problematikom privremeno oduzete robe.

Nenaplaćene obaveze po osnovu indirektnih poreza: Prema prezentiranim podacima ukupan iznos duga za period 1996.-2004. godine na 31.03.2013.godine iznosi 34.153.858 KM a na isti datum 2012.godine dug po datom osnovu iznosio je 36.660.291 KM.

Ukupan dug po osnovu PDV-a na 31.03.2013.godine iznosi 299.377.070 KM, a na isti datum 2012.godine dug je iznosio 255.386.834 KM.

U toku je revizija učinka koju provodi Ured za reviziju na temu koja je vezana za problematiku kontrole i naplate prihoda u Upravi.

Prihodi od terminala: Uvidom u dostavljene podatke o dugovanjima pravnih lica po osnovu terminala koji nisu u vlasništvu Uprave konstatovano je da dug sa 28.02.2013. godine iznosi 2.719.640 KM.

U navedenom periodu ukupno zaduženje pravnih lica po svim regionalnim centrima iznosi 40.648.371 KM a plaćanje redovnim putem je izvršeno u iznosu od 28.386.263 KM, kompenzacijom 1,794,663 KM, prinudnom naplatom 7.747.803 KM, čime je ukupno naplaćeno 37.928.730 KM.

Prema dostupnim podacima prema pravnim licima koja imaju neizmirenih obaveza po navedenom osnovu pokrenute su aktivnosti prinudne naplate, blokirani računi i sl.

Kada su navedene obaveze pravnih lica u pitanju potrebno je na vrijeme poduzimati aktivnosti oko naplate potraživanja kako se dugovi pravnih lica ne bi akumulirali kada vjerovatnoća naplate istih postaje manje vjerovatna. Osim toga, potrebno je razmotriti vanbilansno evidentiranje navedenih obaveza.

Sudski sporovi: U pregledu sudskih sporova koji se vode na Središnjem uredu Banja Luka konstatovano je da su u 2012. godini podnesene dvije tužbe protiv Uprave na iznose od

52.970.338 KM i 6.145.829 KM a koje se vode kao parnice pred Sudom BiH radi nadoknade štete. Naime, radi se o tužbama Vlade RS, Ministarstva finansija u cilju naplate sredstva koja prema mišljenju tužioca pripadaju RS-u, a prema važećim koeficijentima za raspored prihoda ta sredstva su pripala FBiH.

Osim toga, u 2012. godini je podnesena i tužba od strane pravnog lica, a tužena je UIO i UO UIO, a osnov je parnica radi isplate u iznosu od 3.622.239 KM.

Nevezano za prethodna tri predmeta u 2012. godini je od strane Suda BiH donesena presuda od 16.04.2012. godine kojom se tužena obavezuje da na ime naknade štete isplati tužiocu iznos od 8.274.827 KM sa zakonskom zateznom kamatom. Tužbeni zahtjev je iznosio 30.129.749 KM a tužba podnesena od strane Vlade RS, Ministarstva finansija kao parnica radi naknade štete. Tužba se odnosila na potraživanja po osnovu neadekvatne raspodjele prihoda po osnovu PDV-a sa Jedinstvenog računa UIO, u korist FBiH a na štetu RS.

U vezi sa sudskim sporovima potrebno je napraviti analizu istih, i rezultate analize koristiti u budućim situacijama, kako bi se izbjeglo ponavljanje istih grešaka.

S tim u vezi smatramo da Upravni odbor Uprave treba poduzeti sve potrebne mjere iz svoje nadležnosti u cilju rješavanja pitanja oko adekvatne raspodjele sredstava sa Jedinstvenog računa kako bi se preduprijedile situacije u kojima jedan ili drugi entitet podnose tužbe protiv Uprave radi nadoknade štete.

Informacioni sistem

Uprava raspolaže kompleksnim informacionim sistemom koji zahtijeva stalnu optimizaciju, stručno administriranje i efikasnu razmjenu podataka, kako bi sistem bio kvalitetan i siguran. Svakodnevno se koristi znatan broj aplikacija koje rade na savremenim platformama u okruženjima koja se jako brzo razvijaju, te ih je neophodno unaprijeđivati. Za prethodno je neophodna kvalitetna i popunjena sistematizacija, osiguranje budžetskih sredstava, stalna edukacija kadrova, usklađivanje sistema sa standardima i provođenje internih kontrola. Veći dio sistema administrira i kontroliše Uprava, koja u ovom segmentu vrši i stalne interne revizije. Bitan segment informacionog sistema čine telekomunikacije koje zahtijevaju stalno unapređenje kako bi dostupnost i sigurnost sistema bila najveća moguća.

Provođenjem revizije informacionog sistema sagledali smo stanje u odnosu na prethodne izvještaje i date preporuke i konstatovali da je sistem u stalnom napretku. Ranije date preporuke su u jednom dijelu realizovane, s tim da postoji dio istih koje su u procesu realizacije kao i dio onih koje nisu realizovane.

Kako bi dodatno unaprijedili informacioni sistem, te ga učinili efikasnijim, raspoloživijim i sigurnijim revizija je dala određene preporuke koje su Upravi dostavljene u Memorandumu o izvršenoj reviziji.

e-PDV sistem: Uprava je unaprijedila postojeći informacioni e-PDV sistem. Trenutni sistem omogućava on-line pregledanje stanja za nedostajuće prijave, transakcije, bankovne uplate, neodobrene povrate, poreske kredite i izvršene povrate za svakog registrovanog korisnika. Sistem zbog nedostatka općih sigurnosnih mehanizama ne omogućuje elektronsko podnošenje prijave, pa se prijave šalju poštom korisnicima koji ih nakon popunjavanja lično podnose.

Mišljenja smo da, samostalno ili u saradnji sa Agencijom za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podatka, treba pokrenuti inicijativu u cilju preduzimanja potrebnih radnji za uvođenje digitalnog potpisa, što bi omogućilo elektronski unos prijava u postojeći e-PDV sistem. Uvođenje digitalnog potpisa će biti neophodno i za druge aplikacije koje Uprava trenutno razvija, a isto će znatno ubrzati poslovne procese i istovremeno smanjiti stalne troškove.

12. Korespondencija

Uprava je u ostavljenom roku dostavila komentare na Nacrt izvještaja o reviziji za 2012. godinu. U komentarima Uprave su uglavnom prihvaćeni nalazi i preporuke revizije i prezentovane informacije o preduzetim aktivnostima na rješavanju istih u 2013. godini.

Komentar vezan za osnovu za mišljenje s rezervom nije bilo moguće prihvatiti.

Odgovor Ureda na dostavljene komentare dat je u posebnom pismu koje je upućeno Upravi uz konačan izvještaj.

Shodno navedenom, ovaj izvještaj je konačan i uz ispravke određenih tehničkih grešaka nije izmijenjen u odnosu na Nacrt izvještaja o obavljenoj reviziji.

**Vođa tima za
finansijsku reviziju**

Nedžad Hajtić, viši revizor

**Rukovodilac Odjela za
finansijsku reviziju**

Miro Galić, viši revizor

Članovi tima:

Fatima Mehanović, revizor

Dragan Vukajlović, revizor

Slaviša Vuković, IT revizor

Lutvija Šrndić, pomoćni revizor

**Rukovodilac Odjela za
razvoj, metodologiju i
kontrolu kvaliteta**

Dragoljub Kovinčić, viši revizor

III PRILOG

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Uprava) dužno je da osigura da finansijski izvještaji za 2012. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 61/04, 49/09 i 42/12), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 33/07, 16/10) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH (Protokol Ministarstva finansija i trezora BiH broj 01-08-02-1-644-1/12 od 20.01.2012. godine). Rukovodstvo je također obavezno da postupa u skladu sa Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2012. godinu (Službeni glasnik BiH broj 42/12) i pratećim uputstvima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora BiH, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Uprave.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije.
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi;

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa tako i za preduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, _____

Direktor:

Pregled rashoda budžeta za 2012. godinu

Naziv institucije: UPRAVA ZA INDIRECTNO OPOREZIVANJE

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet (2+3)	Izvršenje budžeta	Index 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	79.045.000	10.000	79.055.000	78.854.282	100
Bruto plaće i naknade	57.685.000	-177.000	57.508.000	57.424.943	100
Naknade troškova zaposlenih	8.953.000		8.953.000	8.929.157	100
Putni troškovi	316.000	40.000	356.000	349.524	98
Izdaci telefonskih i pošt.usluga	1.744.000	229.000	1.973.000	1.973.000	100
Izdaci za energiju i kom. usluge	1.732.000	228.000	1.960.000	1.960.000	100
Nabavka materijala	771.000	-101.000	670.000	657.179	98
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	787.000	70.000	857.000	856.964	100
Unajmljivanje imovine i opreme	1.518.000	46.000	1.564.000	1.515.350	97
Izdaci za tekuće održavanje	1.000.000		1.000.000	999.998	100
Izdaci za osiguranje	219.000		219.000	209.885	96
Ugovorene i druge posebne usluge	4.320.000	-325.000	3.995.000	3.978.285	100
2. Kapitalni izdaci	1.060.000	140.400	1.200.400	1.175.884	98
Nabavka zemljišta		30.000	30.000	29.700	99
Nabavka građevina			0		
Nabavka opreme	1.060.000	110.400	1.170.400	1.146.184	98
Nabavka ostalih stalnih sredstava			0		
Rekonstrukcija i invest.održavanje			0		
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Višegodišnja kapitalna ulaganja	19.100.000	24.028.938	43.128.938	10.683.545	25
Nabavka zemljišta	519.000	4.657.515	5.176.515	1.221.221	24
Nabavka građevina	18.581.000	16.866.932	35.447.932	8.919.150	25
Nabavka opreme		1.200.000	1.200.000	519.847	
Rekonstrukcija i invest.održavanje		1.304.492	1.304.492	23.328	2
5. Novčane donacije	0	0	0	0	
Ukupno (1+2+3+4+5)	99.205.000	24.179.338	123.384.338	90.713.711	74

Napomena: kolona 2 u zbiru treba da odgovara odobrenom budžetu po zakonu tako što:

višegodišnje kapitalne izdatke odobrene u budžetu za tekuću godinu treba prikazati pod red.brojem 4. u koloni 2.

višegodišnje kapitalne izdatke prenesene iz ranijih godina treba prikazati pod rednim brojem 4. u koloni 3.

novčane donacije odobrene u budžetu za tekuću godinu treba prikazati pod rednim brojem 5. u koloni 2.

novčane donacije odobrene van budžetu za tekuću godinu treba prikazati pod rednim brojem 5. u koloni 3.

Napomena:U koloni 3, prikazana su sredstva UMTS u iznosu od 9.604.940 KM i to na rednom broju 1 iznos od 40.000 KM, a na rednom broju 4 iznos od 9.564.940 KM.

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo _____2013. godine.

Direktor:

Bilans stanja na 31.12.2012. godine

Naziv institucije: UPRAVA ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE

Tabela II

Opis	31.12.2011	31.12.2012.	Index 3/2
1	2	3	4
1. Gotovina, krat.potraživanja, razgraničenja i zalihe	373.087	293.438	79
Novčana sredstva	51.022	58.556	115
Kratkoročna potraživanja			
Kratkoročni plasmani	322.065	234.882	73
Interni finansijski odnosi			
Zalihe			
Kratkoročna razgraničenja			
2. Stalna sredstva	14.565.022	24.179.462	166
Stalna sredstva	29.520.783	40.423.216	137
Ispravka vrijednosti	14.955.761	16.243.754	109
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	14.565.022	24.179.462	166
Dugoročni plasmani			
Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (1+2)	14.938.110	24.472.899	164

3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	8.384.945	9.079.057	108
Kratkoročne tekuće obaveze	2.164.725	3.158.323	146
Kratkoročni krediti i zajmovi			
Obveze prema zaposlenima	5.963.492	5.475.446	92
Interni finansijski odnosi			
Kratkoročna razgraničenja	256.729	445.289	173
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi			
Ostale dugoročne obaveze			
Dugoročna razgraničenja			
5. Izvori sredstava	14.565.022	24.179.462	166
Izvori sredstava	14.565.022	24.179.462	166
Ostali izvori sredstava			
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda			

UKUPNO PASIVA (3+4+5)	22.949.968	33.258.519	145
------------------------------	-------------------	-------------------	------------

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.8. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja kojeg radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo _____ 2013. godine

Direktor:

